

308846 ప్రతిదినము ప్రకటింపబడును

VOL. 3. జన్మవట్టణము 1916 నం॥ నెప్టుంబరు నెల 25వ తేది సోమవారము
సంపుటము 3 న శ నా మ స న త్ప ర భా ద్ర క ద మా స బ మా శ త్ర యో ద శి ౧౩. No 149
సంచిక ౧౪౯

చ త్ర ము ల రా జు

అ స లు "లే డి" గు టు తు

అందము నకు, చౌకీకు, చాలకాలము నున్నటకు "లేడి" గుటుతుగల గొడుగులనేవాడు. "లేడి" గుటుతు గొడుగులే చాల మంచి"వని ప్రతివారును చెప్పుదురు. జాతీయ వస్తు ప్రదర్శన సభయందను పేరు వహించిన దిదియే.

ఒనియెట్లు, షెల్లుటోపీలును చాల తక్కువ ధేటకు దొరక గలవు వలయువారు ఈక్రింది విలాసమునకు వ్రాయుడు.

Ebrahim Currim & Sons,
Umbrella Merchants,
No. 251/53, ESPLANADE ROW, MADRAS.

Head Off. ...
Bombay
Branch:
Calicut

541

కొత్త వింత.

వ్యవసాయమునకు
చేతినిళ్ల గొట్టము.

గంట 1.కి 4000 గాలనులు తోడ
గలదు. 8 శేక్సు. అతి సులభ యంత్రము.
ఎం. ఎచ్. పి. ఘంటాగారు నూపరిం
డెంటు ఆఫ్ ఇండస్ట్రీస్, బనగానపల్లి
వారిచే కొనినూడబడినవి. మూల్యము రూ
180. 150 అడుగుల లోతున నుండు
నూతులకు పనికివచ్చు పంపులను సయి
తము ఇయ్యబడును. విశేషములకు దిగుట
వారికి అంశభావన వ్రాయుడి.

కె. బి. జోషి అందు కో
నెం 321 హరకౌలీ రోడ్డు,
ఫోర్ట్ బొంబాయి.

K. B. JOSHI & CO,
NC 321, HORUNBY ROAD,
Fort Bombay

మో న పో కు డు

తుక్కుట్టినయిండ్లచేయు రంగులను తక్కువధరలకుకొని మోనపోకుడు.
అట్లు తుప్పుపట్టినయిండ్ల చేయునది యొక్కటియే

వెయిలెస్ డవ్ అందు కంపెనీచారి "విలు మాస్టిక్ సొల్యూషన్."

Wailles Dove & Company's "Bitumastic Solution."

దీనిని పంపించుటకు కక్కలకును నుపయోగించుటకు ప్రపంచమందంతట చాల
మంచిది. దీనిని సాధారణముగా రైలువే కంపెనీలును మ్యూనిసిపల్ కలువారు పట్టికు
వచ్చువారు బొద్దుగనలవారు హామగనలవారు ప్రపంచమందంతట ఎక్కడి
చూచినను వాడుచుందురు. రాలిపోవుటగాని పగిలిపోవుటగాని యుండదు.

వెల రూ. 56-0-0

పోలు ఏజెంట్లు:—ది సౌత్ ఇండియా ఇంజనీరింగు, లిమిటెడ్.

ది రిలియన్స్ ఫౌండ్రీ అండు ఇంజనీరింగు వర్కుస్.
తపాలపెట్టు నెం. 5553 రు,
మదరాసు

(ప్రెకామ్యూషివ్ అరునప్పుడు ఈకత్రిక పేరుకూడ సుదాహరణగ నోచుచున్నాయి.)

AMRUTANJAN

Best Indian Pain Balm

అమృతాంజనము

అన్ని నొప్పుకుల పరమామృతము

చక్కని డబ్బీతో సహా సీసా 1-కి వెల 0.8 0

తలనొప్పులనూన్నును నాయువుపోట్ల పోగొట్టును
చర్మపునొప్పుల భారదోలును. పోట్లపోగొట్టును
వనములొకలచే హిందూదేశమందు
తయారుచేయబడు మంచిమందు.

సువాసన గలిగి యుండును.

దీనిని విదేశములలో కూడ వాడుచున్నారు

అమృతాంజనం డిపో. } 109, ప్రేకోడ్డు, బొంబాయి
1, తంబురెట్టి నీధి, వరదాసు.

సంగీత ప్రదాయని

వెల రూపాయలు 3.

ఈ గ్రంథము అతిప్రసిద్ధి చెందిన వాక్కిణాథ్యగన
విద్యాపాంగులైన విద్యాకే. కరదానాథ్యలు, కె. వి.
క్రీషివాంశులు వ్రాసిన కృష్ణమహామ్యంల వీరలచే
గదించబడినది. ఇందులక్షణ సంగ్రహమును అభ్యాసపద్ధతులు
ను, స్వరజతులు, వర్ణములు, త్యాగ్యాగారి కృతులు, పట్నం
సుబ్రహ్మణ్యులగారి కృతులు, దీక్షితకృతులు మొదలగు,
సుమారు 140 పుటలగులగున్న, వాక్కిణాథ కే, కాలము
లకుగురురు లేర్పించిఉండరిక సులభముగ గ్రాహ్యమగునట్లు
వ్రాయబడియున్నవి. హాస్యవినుము, వీణ ఈ ఉభయవాద
ములకు పటములును, వీటిగుణములును, వీటి సావధానించు
విధములును వ్రాయబడి యున్నవి. 22కిక్రొను 16 పుటలు
పైపు, 500 పుటలు. దీక్షితి గ్లేసుకాసిముగో ముద్రితము.
కాలికో బయిందు బంకాను గిలులు చేయబడి యున్నది.
వలయునామి ఈక్రిందివారికి వ్రాసికొనవలెను.

మొదలగు హాకో బండు 500 రూ॥
282 ప్రింటర్స్, మద్రాసు.

180 పుటల పుస్తకము ఉచితము

ఆరోగ్యమును శాశ్వతములును సొండుట స్వాభావిక
మైన కొన్ని నిధులను అనుసరించుట వలననే కల్గుచున్నది.
ఈ ఉచితము మైన పుస్తకము ఆరోగ్యమార్గమును కలుగజేసి
శరీరసౌఖ్యమును దృఢపరచును ఆయుర్వృద్ధిని ఇప్పించు
ను, ఈ పుస్తకము ఇనాముగా నీయబడును. సోప్టు చార్మి
యు మేమే భరి. చిపంపెదము. వెంటనే వ్రాయుడు.

219 వైద్యశాస్త్ర ముగిశింకర్ గొవిందదే,
ఆతింకనిగ్రహ బొంబాయి 150, బ్రాడ్వే, మదరాసు.

శిలీయగ కిల్పవృద్ధిము.

కృతయుగమున కిల్పవృద్ధిము శిలీయగలోరిక
లను నెరవేర్చుచున్నట్లు ఈశిలీయగమందు మానవజాతి
యొక్క ఈశిభావలనాత్మ్య అయుం కోవై శిల్పశిల్పము
లనిచ్చునది మన వై ద్యశిల్పకృత్యముకోరివారికి

ఉచితముగా పంపబడును

వైద్యశిల్పకృత్యముల కోరిక. శిలీయగలోరిక
జానకలయము. 20 చినానానాకోర్, వరదాసు.

1000 రూపాయలు బహుమాన మియ్యబడును.

469

లోక ప్రసిద్ధమైన సాలామిసిరి మురబ్బ

ఈ మురబ్బను సాలామిసిరి కావని రుజువుపరచువారికి 100 రూపాయలు బహుమానముగా ఇయ్యబడును. అట్లు నిరూపించినచో కోర్టుమూలముగా పొందవచ్చును. మరభ్యాసమునల్ల బాల్యములోనే ధాతువృత్తము కలిగినవారికి మృదయకోశము బలహీనమై, మరణకాలమునకును దుఃఖము ననుభవించును. ఈ సాలామిసిరి మురబ్బ సేవించిన యెడల అట్టి దుఃఖము తొలగి విశేష బలహీనతనును లయ ప్రకాశించుచు చిర కాలము సుఖముగ జీవించును.

ఈ సాలామిసిరి మురబ్బునల్ల ధాతువృత్తికలుగును, స్వప్నస్థితియు మానున, ధాతువు మూత్రముతో కలసిపోవుట మానున, నీరునుదువ మానున, బహుమూత్రవ్యాధి మానున, విశేషబలము కలుగున, నక్షమ వృద్ధియగును, ఆకలి యెక్కువ యగును, నక్కల మలవిసర్జనమగును. సాలామిసిరి అనునది ఒకజాతిపండు. ఇది కాబూల్, కాంధహార్ దేశములలో వైదగుచున్నది. అక్కడి జనులు ఈపండును విశేషముగా తినుటకలన మనదేశపు ఈ గురు గునుప్పల బలము ఆచేశమున ఒకమనిషికి గలదు. వైమురబ్బను సేవించి వంచి చలము పొందుటకై గొప్ప చుండులతో చేర్చితియారు చేయబడియున్నది. 1 డబ్బాకు 15 రోజులు ఉపయోగించిన చారిత్రక చూర్తిగణము కలుగును. 2-3 డబ్బాలు ఉపయోగించినచో జ్వరాలెరము కనక గుణమిచ్చును. అనుపాన పత్రిక పాస్సలలో పంపబడును.

15 తులాలు, పబ్లి షెల రూ. 2-0-0. తచాలభర్తు 1-3 డబ్బాలకు 6 అణాలు డి. మన్నాలాల్, ఢిల్లీ వైద్యులు, నె 5, అచన్యకోడు, బెంగుళూరు సిటి

బాధాపీడితులకు వరము: ఐవోడిక్ సహితమైన డా॥ పి. డి.

సావంతుని వనోపధిసారసపరిల్లా

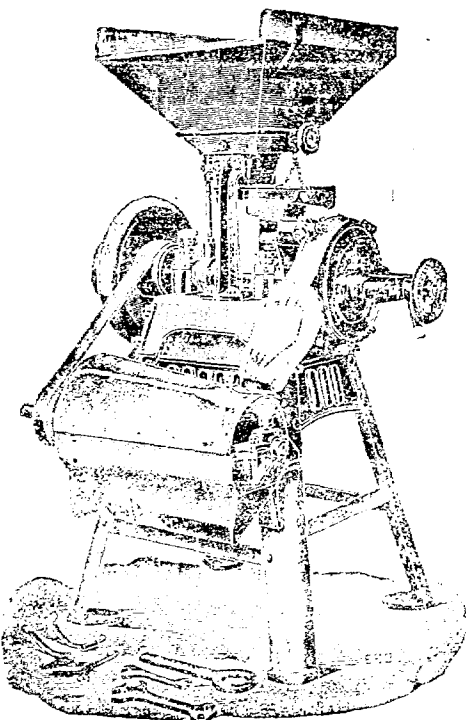
అపరిశుభ్రపు కత్తములన జనించుబాధ్యములకు కీరీటుకంటి వందు. కురుపులను, మచ్చలను గండమాలలను పుండ్లను, ప్రాతివోష్టలను అన్ని విధములకలన గలుగు చక్కోగములను పోగొట్టును.

మిక్కిలి శక్తివంతమైన రక్తశుభ్రకారిణి (82)

నవోపధిసారసపరిల్లా గుణ మిచ్చుట నిస్సంశయము, సహజమైన చుట్టవచ్చిన అన్ని విధములైన దోషములను పోగొట్టును. శరీరమునందలి పాదరసవోషములను, మలబద్ధకమును కారెంబంధమును నొప్పలను పోగొట్టి కత్తమును శుభ్రీకరమును. శరీరాకోశ్యమును గలుగ జేయును. 16 రోజులవరకు మందుకుటకు 4 బొమ్మల బుడ్డిలలో అమ్మబడును.

ప్రాప్తియరు:— పి. డి. సావంత్. 144. ఫనసవాడి. నెం 2 బొంబాయి. Proprietor P. D. SAVANT. Fanaswadi No. 144 No 2. BOMBAY.

పప్పులు పిండ్లు తయారుచేయు యంత్రములు

ఈ మిక్కిలి గుణముల శక్తితో భారీగా పని చేయును. శనెగలు, కందులు, వనై రాపప్పులును గోధుమలు, బియ్యము, పప్పులు మొదలైన వస్తువులను మిక్కిలి మృదువైన పిండిగాను ఒక పర్యాయములోనే తయారుచేయును. ఫ్లాక్టరీల వారికి సహకారి వ్యాపారముగ బహులాభించును. కొద్దిపెట్టుబడితో వ్యాపారము చేయ యత్నించువారికి ఇది చాలా లాభకరము.

కాబర్న్ క్రూడ్ కిరసనాయిల్ యింజనులు (3½ గుణములు మొదలు 60 గుణముల వరకు) గ్యాసు యింజనులు, పెంట్లు క్ల్యాగలు పంపులు, డాకిపంపులు, చేతితో పంపుగడ్డ చేయు మోత్రములు. (గంటకు 6 పవులు) ఎండుపచ్చికరసు గ్యాసు యింజను కలై కాల పుపయోగించు బొగ్గచేయు బట్టిలును, మొదలైన ఫ్లాక్టరీలకు కావలయు సమస్తసామానులు గూడ మార్గ దొరకును. తస్మిన్లు మాకు వ్రాసి తెలిసికొనును.

ఇండియన్ కామర్సు అండ్ ఇండస్ట్రీస్ కంపెనీ, బెంగళురు, మెషిన్ మిల్లులూర్ను కర్నూలు. 4, శెంబుదాసు వీధి, మద్రాసు

కల్యాణి - ప్రతిరుడు

ఇది పేక్సియ గ్లూ ఇంగ్లీషు చుహాకవి నాటకము ననుసరించి తేట తెలుగున ప్రతిరచు బాలురకు తెలియు చట్టు కవింపబడినది. ఇరవ భాషాకవుల కవనా చమత్కారములు, మన దేశమువారికి తెలుపవలయునని ప్రాంభించిన చాటలో ఇది మొదటిది. దీని కథాసంబిధానమును సాత్ర రచయితగారు కవమును అమ్మతములు.

కల్యాణి ఆ 1. ప్రతిరుడు ఆ2.

ధైర్య కవచము

చుహాకవిగారి కల పాఠము గుణములలో ధైర్యము విభావము, ధైర్యవనదగా అపదలయందు మనస్సు చలించు మందుట. చుహాకవి ధీమంధగిన యన్ని కవచములును అత్త ప్రస్తుతముచే భేరించబడినది. ఈ ధైర్య చుహాకవి కవచము సాత్ర ప్రస్తుతములతో భేరియ్యును. ఈ ధైర్యమును ప్రతిపాదించుటకై అత్యుత్తమముగా గాగోయాల్ అంత్రవ చుహాకవి, అతడి తిలకముయందే భీష్మునియొక్క చక్రీతము వలె గుండ్లకొరె తెలియియున్నది. వెల 6 అణాలు.

ఆర్. వేంకటేశ్వర్ అండ్ కో, ఆనందముద్రాళులు, మద్రాసు.

త్రవర్ణపదీవిక ధర్మకాండము

టీకా తాత్పర్య విశేషానసహితము

ఆరవమునుండి భాషాంతరీ కరింపబడినది. గార్లస్థ్యము దయాగుణప్రకంశ, ఆతిథ్యము, జీవకాయజ్యము. మాంసభోజనవర్జకము మున్నగు 3౬ విషయములు లౌకిక దృష్టాంతములతో తెలుపబడినవి. ఆది ౩ పుటలు. వెల ౧-౦-౦.

డిటో అర్థకాండము.

ఈ గ్రంథమునందు చుహాకవియు రాజ్యవ్యవస్థను ఎటుల ఏర్పరచినదియు ఆ చుహాకవిలకు నలయుమంత్రి, సై న్యాధిపతి మున్నగు వాళ తరీఖీకు చేయవలసినరీతి మున్నగు భిన్నభిన్న విషయములు కావచ్చు తెలి ప్రకటనములగు రికరింపబడి యున్నది. ఇట్టి ధైర్యవర్జక కంటే ఎన్ని యో మనుండును సహవాగము వాగధులును ఉండిన విషయమును ఈ గ్రంథమున చదివినచో గ్రంథకర్తయగుచును. 33౬ పుటలు వెల ౧-౪-౦.

మా నేజరు స్వధర్మప్రకాశిని గుంటూరుఅనివాసేది.

స్టెర్న్స్ వైన్ ఆఫ్ కాడ్డివరు

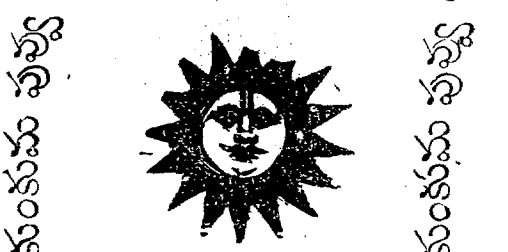
ఎక్ స్ట్రాక్టు

లోహముతో గూడినది. పాలిపోయినట్టియు, బలహీనులగుట్టియు, జనులకు యధా బల మొసంగగలదు. ఆరోగ్యమును, ఉత్సాహమును గలిగించును. మందుయెడలలో నయ తమ తృప్తికరముగ బనిచేయగలదు.

విస్తృతము, పొండ, కుమ్మరి మనులకు బాగావచ్చు గల చక్కని యావధము.

అన్ని మందులపావులలోనా బహుశలలోనా ప్రోత్సాహము విక్రయించబడును.

కుంకుమ పువ్వు

స్వచ్ఛమును నిర్మలము నగు కుంకుమపువ్వు మావద్దదొరకును. కొనువారు సూర్యమార్కును గమనింపుడు. కరస్పాక్ డెన్సు మొదలగునవి ఇంగ్లీషున వ్రాయవలయును:—

ఎస్ నారాయణ అండ్ కంపెనీ, (53) 21. హమ్మంపేధి, బొంబాయి.

ఎంపయరు ఆఫ్ ఇండియా

లైఫ్ అన్యూరెన్సు కంపెనీ, లిమిటెడు బొంబాయి. మదరాసు రాజధానికి ముఖ్యప్రతినిధి వారి ఆఫీసు. ని థియాసాఫీకల్ బేంకు మంజీరము.

పోస్టుబాక్సు 908, అడయారు, మద్రాసు.

“న్యూ ఇండియా” మందిరములు

13-14, సెకండు లైను బీచ్, మదరాసు.

ప్రిమియములు పట్టణములోనున్న ఆఫీసు మంజీరముల చెల్లించవలెను. విశేషములు ఇచ్చటనే తెలిసికొనవచ్చును. చని ఆర్డరులు చెక్కులు ఇన్సూరెన్సులు అడయారులోని ముఖ్య ప్రతినిధిగారి కేవల పంపబడవలెను.

ఎంజెంట్లు కావలెను. F54

కావలసినవారు } బి. పి. వాజియా
వీరికి వ్రాయవలెను. } ముఖ్యప్రతినిధి

గ్యాలీస్ మోటారు సాతశాల

మోటారుబండ్లు, నడుపుటకును, వాటిని బాగుచేయు గలుగుటకును తరీఖీయని నిచ్చుటకును మోటారుబండ్లు ఎట్లు నడుచునో యేయేభాగములు యేయేపనులుచేయునో అట్లె డి. పోయిసపుడు స్వల్పముగాచేయు రిపేరులను యియంగముల నెల్ల ఆభ్యాసపూర్వకముగా ఈపాఠశాలలో, యూరోపియన్ దొరకల్ల నేర్పించబడును. ఇది రెండుమాసములలో నేర్పించి గవర్న మెంటు వారివద్దనుంచి లై సెన్సు యిప్పించిపంపబడును. అంగులకు ధీను 60 రూపాయలు కట్టవలయును.

తిరిగి క్లాసులు ఆక్టోబరు నెల 1వ తేదీనుండి ప్రారంభింపును. క్లాసులో చేరవలసినవిద్యార్థులు ఈనెల 30 వతేదీని గాని అంతకు ముందుగాని దగ్గభాషలు చేసికోవలయును. పాఠశాల విద్యార్థులు కోరవలసిన వివరములకు థానోనంగ బడును. ఈ క్రింద నుదహరించు వారికి వ్రాసికొనుడు.

(51) గ్యాలీ అండ్ కో, బ్రాడ్వే, మదరాసు.

Galley & Co., 149, Broadway Madras.

హాళికుడు, యోధుడు, మార్పులు, ఫలములు

II

మహాకవిత్వము గలదు. అది అన్నింటిని మించిన చిత్రము. మాటపైబడి పుండ్రునుండి భరణిభరణము అంగీకరించుచున్నాము. మనము (భారతీయులము) సేవకావచ్చునట్లు పుట్టి పెరిగిన తరములయొక్క సంతతివారము గనుక పాశ్చాత్య జాతివాద నిస "దోరగారని"యు, మనకంటె అన్ని విధములను అధికుడనియు, ఒకమతము గట్టిగా ప్రతిభారతీయునికి మనస్సులో నాటుకొని మనప్రతిచర్యను, భావమును, రూపమును ఆవేశించి యున్నది. పూర్వముగ సర్వావయవములు గల "దోరగారి"నే చూడవచ్చునట్లు, వారు భరించెడిట్లోపే తనబడినను, కాలి జోడు వప్పుడైనను, తటాలను లేచి వంగి స్థలాములు చేయుట ప్రతి దేశానికి ఆచారమైనది. నిత్యతరుగు ఆంగ్ల జన్మనికే మన మీరీతిని వారియాధిక్యతను నమ్మి గౌరవమును భయమును చూపుటతో తృప్తి చెందలేదు. కాలవశమున సితానితవర్ణము లకు సంకరుడైన ప్రతివాని యందును ముఖ్యమైన ఆధిక్య తను భావించుచున్నాము. మన ఈనమ్మకనే ఆంగ్లేయులు ఆ నేకతీధముల ప్రతి అంశములోను భరింపదురు, తాము అధి కుల మని మనోవాక్యాదుల కర్మణి నమ్మి మనలో నిష్టగోష్ఠిని చేయనోల్లరు. ఈమాత్రముగానుండి, వ్యావహారిక సామీప్య ముకంటె హెచ్చుచున్నపుడు భాషపై హామనుగాని ఆంగ్లేయులు మనకియనందున, వారియందు అమితముగ లక్ష్యము గౌరవమే గాక, భయముగూడ పూర్తిగా గలదు. ఇది ప్రతిభారతీయు నికి అనుభవములోనిదే. అయిన, ఆంగ్లభూమి కేగి, వీర గృహం తర్వ్వవహారముల పరిశీలించి దేశాచారములచూచి, వీర గృహ ములలో నివసించి, ఆంగ్లేయులవలన సేవచేయుచున్న, విశ్వ విద్యాలయములలో వీరతోబాటు భేదములేకుండ విహరించిన భారతీయులకు ఇందుకయైనను వీరయెడల భీతిలేదనియు, సమాభావ జనితముగ సంబంధమేగాని, వర్ణాశ్రమముగ ఆధిక్య చానాధిక్యత జనితభయము గాదనియు వివేకవంతులకు వ్య క్తము కాగలదు. నిరంతరసంయోగ, సల్లాప, సామీప్యముచేత యధార్థముగ భావము లేర్పడుట సహజము. ఈచిత్రమైత్రి నిపాహి నివయములో నెట్లున్నదో చూడుడు. ప్రతియుద్ధ ములోనూ మాడుభారతీయ పటాలములతో ఒక ఆంగ్లేయ ప టాలమును కలుపుట ఆచారము. అలాగా ప్రతిసారి శత్రువుతో పోరినప్పుడు భారతీయ నిపాహిలకు ఆంగ్లేయ నిపాహిలకు షికవిధముగ పరిస్థితులలో నివసించుట, నడచుట, పోరుట, జయపజయముల నొందుట గాయపడుట, రోగగ్రస్తమగుట, బాధపడుట, సంతోషపడుట, తప్పుక కలుగుచున్నది. జరా నురణములకు, శత్రుసంహరణమునకు, క్షిప్ర విపాసలకు తు హాకిదెబ్బకు, తోటా ప్రేలుటకు, బల్లెపుటకు, శౌర్యము నకు వెనుదీయుటకు, గాని, వర్ణాశ్రమ భేదములు అభావములు గనుక, సంపూర్ణసమానభావము, సంఘభావము, పరస్పర విచ క్షణ, తప్పక అనాలోచితముగ నేర్పడుచున్నది. ఈచిత్ర స్థితిలో, నల్లగా గలిన అసహ్యత ఎట్లునిలుచును. ఎన్నట్లు నిలుచును? తెల్లవారిన భయమెట్లుండగలదు? మైకుని చూ చినతోడనే ఆంగ్లేయుడగు పటాలనాయకుడు వీని ఆరోగ్య ము, శరీరసాటవము చూకుటదనము కార్యదీక్ష, యుద్ధములో నుండవలసిన ప్రావీణ్యము, స్థైర్యము, సాహసము, రోషము, భక్తిశక్తలు, గాని తక్కిన వాటిని ఆ లోచించి పడు. అనేక నిపాహిలను తనకంటె హెచ్చుగా ప్రేమించి గౌరవించి నాకరిలో వృద్ధిపరచిన కర్నలు సాహ యులు గలరు. సోదరునివలె ప్రేమించుచున్న అనేక ఊహిలు గలరు. ఇదేతీరున, తమప్రాణములను ఆంగ్ల నాయకులకై, అతని ధోమము ప్రకారముగాని, అతనిని విషమాపదముండి రక్షించు టకుగాని, ఆంగ్లటూనిని అపాయమునుండి తప్పించుటకుగా ని, ఎంతమాత్ర మనుమానించక, అర్పించిన అనేక నిపాహిలు గలరు. ఈపరస్పర సంబంధము చారిత్రకాంశమై జగద్వినితము గనుకనే, సామ్రాజ్య సంరక్షణకు ఉపయోగపడినది. ఈయహ యుద్ధములో పరాసు దేశమునకు వెళ్లి రణములో బాల్గానిన యోధునిలో నూతన విశేషములేవైన గలవా? పూర్వము సము ద్రయానము చేసిన యోధులు వందల సంఖ్యలలో వెళ్లివారు. అనాగరిక దేశములకు వెళ్లి మనకంటె అణుమాత్రమైన అధిక నాగరికు లననేరని జాతులతో యుద్ధము చేసినారు; గనుక వారివలన నేర్చుకొనినది బహుశాంచె మనవచ్చును. పాశ్చా త్యభింధము నవీన నాగరికతకు పుట్టినిల్లు; అందులో మన ఆంగ్లే యులకంటె అనేకవిధముల నెక్కువ నాగరికులు విద్యావంతు

లు, మేధానిధులగు పరాసుల దేశమునకుబోయి, మరణకాత్త ములో అపారమగు ప్రవేశమును పొందిన యమకింకరులగుజర్మ నులతో కలియబడుటవలన అనంతములగు మార్పులకు కారణ మగును. మనయోధులు వేలకొలది వెళ్లుట; దారిపాడుగున సముద్ర ఒంతటను యుద్ధనావలు, వైన ఆకాశ విమానములు, మాచ్యేల్సులో దిగునప్పుడు రంభోర్వకు లన దగు పరాసు యువతీమణులచే పుష్పభూల్యాలంకృతులగుట పరాసువారి చేత స్వాగతంబండుట, ఆ విచిత్రపు పట్టుములను, ప్రజలను, వాడుకలను రైళ్లను, ట్రాములను, నాటకశాలలను, చిత్రమన్న ప్రదర్శనశాలలను, తెరవై త్వరితగతి కదలుచు పింతయగు వైతన్యవికారముల నభివయించు ప్రతిమలను, వైద్యాకృతులను ప్రదర్శించెడి నాటకమందిరములను, నవీన ఫిరంగులను బాంబు లను, తోటాలను, మరి అనేక యుద్ధచిత్రములను చూచి మార్పు నొందవండుట మానవునికి సాధ్యమా? వారి సాంఘికస్థితు లను, ఆచారములను, కొన్నికొన్ని ముఖ్యమగు మాటలను, సమాసములను, చిత్రపుటలను, వారి రాజకీయ వైభవమును వారు తన ఆక్లికాసైనికుల నేరితి గౌరవించు చున్నది చూచుట, వారి ఆర్థిక స్థితులను, దుకాణములను భవనములను, పరిశ్రమలను, భవనాగారములను చూచుట, దీనియన్నిటిని నిపాహి తన స్వదేశములో నుండు ఆర్థిక, సాంఘిక, రాజకీయ, వైనికస్థితులతో సరిపోల్చుచూచి తాతవ్యములను గ్రహించి, అనాలోచితముగ చిత్రపత్తిలో మార్పుల బొందును. ఎక్కడచూచినను యువతీమణులే, ఏడు కాణములలో, ఆహారకాలలో, విహారోద్యానములలో, నాటక మందిరములలో, వననిగృహములలో, కర్మాగారములలో, పాఠ శాలలలో, మందుగుండు సామానుచేయు ఆలయములలో, ఎచ్చ టచూచినను అడదైనమే. ఎక్కడచూచినను లక్ష్య, సరస్వతీ, పార్వతీ, చండీ, కాళీ, "మాత," ఈయమవ్య రూపమున కన్నుల కగపడుచుండుట, వారిస్వేచ్ఛావృత్తి, వారిదేశభి మానము, పురుషు లందరు యుద్ధములో నున్నప్పుడు, జాతీయ జీవనముల నన్నింటిని శ్రీలేనకుపురు, జాతీయభాగ్యలక్ష్యిని స్రవన్న రా లగునట్లుచేసి, దేశస్థితిని వృద్ధిపరచగల తెలివితేట లు-ఇవన్నియు ప్రత్యక్షముగా చూచి విభ్రమమంది, ఆలోచన పరుడగును. తనదేశములో శ్రీకిగల బానిస తనమును, జాతీ యతా శూన్యమును, హైన్యస్థితిని గూర్చి వితర్కించును. జర్మనుల కెదుటనిల్చి, హారాహారిగ పోరాడుట గలుగుచు న్నది. జ్యోతులెవ్వరు, తెల్లవారుగాదా? తెల్లరంగున భయము గాదా? ఈ భయముతో వెళ్లి, మొట్టమొదట రణమునకు దిగినప్పుడు తెల్లరంగు కనబడగానే భీతిచెంది, వెనుకంబ వేసినది. అనేకులు చెప్పియున్నారు: గాని, శత్రువు లనియు, తమ సర్కారు నాశనముచేయుటకే శత్రువు లైరనియు, వెనుకనుండి తన నాయకులు దైర్యముచెప్పగనే, ఆరంగు యొక్క మామున గ్రహించి, లక్ష్యపడి, మోహమున విడిచి, యధార్థముగ దైర్యముతో, రోషముతో, జర్మనులను ఉచ కోతకొసరినయు వినియున్నాము. సరహంసము నెరుగని పులి ఘనదీన జెడలబోవును; ఎన్నడైన నొక్కసారి నరుని కబళించెనా, అప్పటినుండి హిసమృగములను కంటవైన చూడక, నరకధైర్య నేచియుండి, నరుడనెడి భీతినినదలి కంటికగపడగనే ఆమాంతుము మోదపడి కొరికివేసెడి పులిరీతిగ, నీ బెదరు పోతగు భారతీయయోధుడు జర్మనుని నఱక నారంభించినప్పుడు బెదరిపోయినను, నఱకనవెంటనే ఒక చిత్రమగు రోషావేషుడై జర్మనుడనిన అవలీలగా, కరివై మణుకు హరివలె యుద్ధమనిన ఉత్సాహభివేషుడయ్యెను. ఆకాని ననుభావములో ననేకమార్పు లుగలవు. చేతిగడియారము, వేళను గుర్తెరుగుట, కన్నులజోళ్లు ఫాటిగాఫలు, వర్షరాతినేకములుగలవు. మతభేదము నరించి నది; జాతిభేదము శూన్యమైనది; అంతశ్శాఖభేదము జ్ఞాపక మేలేదు. నీవెవ్వని ఆడిగినవో, "నేను భారతీయునను, ఇండి యా నాదేశము, మేళుందరము ఇండియనులము. ఇచ్చటికిమా మార్పుభూమి 6000 మైళ్లదూరము గలదు." అనివెంటనే నిపా హి జవాబుచెప్పును. తనదేశములోనన్నప్పుడు ఎన్నడైన ఇండి యా మేరు విన్నాడా, ఇండియాఅనగానేమో అర్థమయ్యెనా? నీవెవ్వరనిన "నేనుజూను" డననియో, "మరాఠు" డన నియో, "సిక్కిండును, భూల్సు" ననియో, "పాను"డననియో, "గూఢా" ననియో, "రాజపుత్రు" డననియో, నీయతమేదనిన నేను"నున్న" ననియో "నేనుషయ్య" ననియో, లేక "నేను హిందువు" ననియో చెప్పెడివాడు, నేడుఇండియా, ఇండియను

స్వదేశము, మార్పుభూమియనెడి పదములను నేర్చి, భావములను నేర్చి, ఇండియాపదమువినినతోడనే అనరపడిలేచి, "మార్పుదేశము నుండి ఉత్తరము వచ్చినదా, ఈవారుముకూడ రాలేదా? ఎన్ని మాసములైన దిచలిదేశమునకు వచ్చి? ఎన్నటికోగదా, మరల మార్పుభూమి కేగున" దని యువ్వితలు లూరుచుండెడి స్థితిని సంభ్రమమును పూర్తిగా ననుభవించు చున్నాడు. మొదట హాళికుడుగా పుట్టి, వైనికుడుగా (recruit) చేరి, చివరకు యోధుడై, అయిపు తెరువు ఎరంగనవాడు, లోక జ్ఞానముతో తొలుతుచుండుట; తనకు కష్టమపడవి, కల్లులు పడవి ఏలరాకూడదు, తనశ్రీలను ముసుగువేసి కన్నులు లేని కబోదిపక్షులవలె నేలయుంచవలెను. వారికి పూర్ణముగా విద్య నిచ్చి, గాలినిచ్చి, ఆరోగ్యమిచ్చి, స్వాతంత్ర్య మిచ్చినవో, తన దేశములోనూడ, భాగ్యలక్ష్య తాండవమాడుచుండునా, ఇన్ని జాతి మతభేదము లేలేఅందరు చిన్న చిన్న భేదములకుఉద్యోగ ములకు ఏల తగవులాడవలెను? ప్రతివారికీ పరాసు, జర్మను, ఆంగ్లేయుని వలె ఆయుధముల భరించుటకు, చదువుటకు వ్రాయుటకు సర్వస్వాతంత్ర్య మేలకూడదు? నాకలనేల నిర్మించలేము, వాణిజ్య మేల చేయలేము, విమాన విహారమేల లేదు, పరిశ్రమలేల విజృంభించ గూడదు? ఇతరదేశములలో సంబంధ ములేకుండ, ప్రతి పక్షువును మన మేల సిద్ధము చేయలేము? ఈ తీరున, అనగళ్ల ప్రవాహముగ సందేహములు ప్రశ్నలు ఆలోచనలు తరంగములవలె, నీరస సంతుష్టిత స్వాంతమును కలచి వేయును. ప్రతి యోధునికి ఇంత చిత్రమగు చిత్రితో గలదా? మూఢునికంటె వివేకవంతునికి ఎక్కువ ఆందోళనము గలుగుట సహజము; గాని, ప్రతియోధునికి సంస్కారమందు, ప్రీతి గలుగును. ఇప్పుడున్న అంధకారమును పోగొట్టి, అహంకార ప్రేరేకుడై అభివృద్ధికరములగు మార్పుల నాలోచించు వివేక మేర్పడు ననుటకు సందేహము లేదు. రాజకీయ విషయముల నాలోచితము. ముప్పుని సంవత్సరములనుండి అనేక తిస్సులుపడుచున్న మనజాతీయమహా సంఘముయొక్క ప్రయత్నములు ఇటీవలగా కొంత ఫలం నుట్టుములైనవి? మనవైద్యములు పరాసుదేశముకు వెళ్లినతోడ నే మనలను గుడించి పాశ్చాత్యదేశములు ఎంతస్నేహభావము నవలంబించినదియు ప్రతివారము మనకు వినవచ్చుచున్నదిగా! క్రమక్రమముగా మనకష్టము, అన్నియు పాలకుల స్వదేశజనుల చేనిని బడుచున్నది. ఏ ఆంగ్లేయ వార్తాపత్రికను చూచినను "భరతభింధముయొక్క భావిస్థితిని ఇక మనము దూకుచేయ వలెను. ఆశ్రద్ధచేయజాలము, సంకల్పముండి విడిపించవలెను. భారతయోధుని సుగుణములను నివ్వెరపడిచూచి మెచ్చుకొను ట చాలదు. వానిదేశమునకు సరియగు కృతజ్ఞతన క్రియారూ పముగ చూపవలెను. భరతభింధముయొక్క అన్ని దుర్దశలు తీరుటకు భారతయోధుడే స్వదేశోధారకుడు" అని "మాంచెడ్చరు గాడ్డియను" వ్రాసినది. పరాసువారికి అనురాగము హెచ్చినది. ఆస్ట్రేలియా, న్యూజీలాండులకు గూడ విశోధమునకు బదులు స్నేహము, తిరస్కారమునకు బదులుగౌరవము పుట్టినవి. జన్మము గా మనల నుద్ధరించునది ఉకదంపునంటి చదువుగాదు. క్రయా శూన్యమగు కోలాహలపు సభలుగావు, పంచ ప్రాణములతో సామ్రాజ్యముననిల్వబెట్టినయోధులమానధనుడే మనకుశేఖర్యము. విద్యాగంధము సోకిన యువకులు యోధులైనవో ఈ విదేశ ప్రయాణము, యుద్ధరీతి, యోధకాత్తముల మర్మము లు, నాగరిక దేశములతో గలిగెడి సాంగత్యము - ఇవన్నియు వేయిరట్లు హెచ్చుగా మన సాంఘిక, ఆర్థిక, రాజకీయ మార్పులకు పురోభివృద్ధిక కులభముగ క్రియకారణము లగునని బుద్ధిమంతు లూహించ గలరు. శుద్ధ అప్రయోజనము, పీచికపందలు, అని నిరసేప బడిన వంగదేశీయులు కూడ నూరుమంది ఒక పటాలములో చేరినట్లు. ఇదిఎంత చిత్రమగు వాద! కలకత్తా విలేభుడు, ఆ యువజనులను శ్రద్ధలోకులునగు వారికి కలకత్తా పురమంది రమున గవర్నరుగా రిచ్చిన ఉపన్యాసమును, వారి ఉరేగింపు ను జనులు బారులుదీర్చి, ఇసుకవేసిన రాలనట్లు బజార్లు ఊపి రాడకుండ, విరగబడిఉత్సాహముతోచూచి, కాబోవుయోధుల కెంత మర్యాదను జూపిరో, బహు ఉత్సాహము పుట్టినట్లు వర్ణించినాడు. అంతటితో తృప్తిచెందక, ఆబంగాలో ఉద్రేక మునే మనకును ఆవేశంప ప్రయత్నించుచు, ఆంగ్లకుల కన్న డిట్టిభాగ్య ముచ్చునోయని, తనలేఖను ముగించెను. ఆంగ్లకుల ప టాలములో చేరిన దాగుండునని తలచునారు నేడు మరొకరు వైలుదేరి, తమ పత్రికలో, నిస్సందేహముగ తన కోరికను వ్రాయుట మిక్కిలి శుభావహము. ఈవిధమున ఆంధ్రపటాల మునకై ముచ్చట పడెడివారు మరెందరు గలరో?

యూ నతనియొద్ద దొరకినవి. అతని యింటిని సోదా చూడగా, మురికొన్ని బోగోవసువులు కనబడినవి.

బొంబాయి

బొంబాయిలో జులై నెల వ్యయ సహాయ శకటములు. వ్యాధిరహిత జంతువులను శిశువులుగా వైద్యశాలకు గొనిపోవుటకు మోటారు ఆంబులెన్సు బొంబాయి నగరమున కవసరమని పోలీసు కమిషనరుగారు కోరినందున నందులకు క్షాతలైన మొత్తము రు 10000 లలోను బొంబాయి జంతు ధానివారక సంఘమువారు శకటాన్ని వెంటిటు జంతు చికిత్సాలయ సంఘమువారును రు 5000 ల నొచ్చుట కంగీ కరిగిరి. ఈ ఆంబులెన్సు పోలీసువారి ఆధీనముందును.

బొంబాయి క్రానికలు పత్రికమీద మాననప్రపు దావా.

బొంబాయి, సెప్టెంబరు 24:— సోలసిటరు సురూప నులు. డి. మెహతాగారు రెండు కేసులలో పనిచేసెను. ఆ కేసులను గురించి గత మార్చి నెలలో క్రానికలు పత్రికలో గండు వ్యాసములు ప్రకటింపబడినవి. అవి మాన నప్రమును కలిగించుచున్నవని మెహతాగారు ప్రతిపాదించుటకును సంపాదకునివలనను ముద్రాపకునివలనను రు 25000 లు యిప్పించవలెనని బొంబాయి హైకోర్టులో దావాచేసిరి. ఇండియను న్యూస్ పేపర్సు కంపెనీవారు ప్రతిపాదించుటకును సంపాదకు లు డి. జి. హార్నింగ్ ను గా ను ను ముద్రా పకు డాక్టరు ఎం. ఎ. బ్రూయిసగారును ప్రతిపాదించుటకు నేడు వ్యాయ ముట్టి మెకోడుగారి ఎదుట దాఖలుచేసిరి. ఆ వ్యాసములను ప్రకటించినది సత్యము; గాని మాన భంగకరముగా వ్రాసెమి యులేవు. వ్యాయముగా చేయవలసిన వ్యాఖ్యయే చేయబడిన దని వారిద్దరును వ్రాసిరి.

మెయిలు స్త్రీ మరు

సాలసెట్టిస్త్రీ మరు బొంబాయినుండి ఈ నెల 27 వ తేదీ నుభ్యాన్నము 2 గంటలవఱకును బయలుదేరని ఏకైక్టు తెలిసిరి.

బంగళము

బంగళ పటాలము

కలకత్తా, సెప్టెంబరు 24:— బంగళపటాలపు వ్యాపక జ్ఞువారు 26-వ తేదీ రాత్రి 7 1/2 గంటలకు మారానుండి నాశరాకు పోవుదురు. మూడవజట్టువారు ఆకస్మికముగా గత శుక్రవారమునాడు బయలుదేరిపోయిరి. వర్షముపడుచున్నను ఆ నేరులు రైలునద్దకువచ్చి పటాలముపాకి వీధుకొలు రిచ్చి పంపిరి.

కలకత్తా పటాలములు.

సినమొటా గ్రాఫునందు ప్రదర్శనము.

కలకత్తా, సెప్టెంబరు 24:— ఈ ఉదయము పిలియము కోటలో కలకత్తా పటాలములచే కనరత్తు చేయించిరి. ఈ పటాలములను సినమొటా గ్రాఫునందు ప్రదర్శించుటకు భారత పటము తీసికొనబడినది. ప్రతిపటాలము నందును చాల నుండి యుండిరి.

80 సరకుల పడవలు మునుగుట

కలకత్తా, సెప్టెంబరు 24:— గురువారము నాడు పట్టిన తుఫానువలన కలిగిన నష్టమునుగూర్చి బడ్జెట్టినుండి రిన్ను రిక్లైన అన్ని ఏజీవట్టై గ్రామములనుండియు గూత రిపోర్టులు వచ్చినవని రేవుపోలీసువారు చెప్పిరి. జనవారము 80 సరకు సరకులను 5 ట్రీగులించును 2 రిపోలీసుపడవలును 1 మోటారు పడవయును మునిగినవి. నష్టమైన సరకువల సుమారు 2 లక్షలు. ప్రాణనష్ట మెవటను కలిగినట్లు తెలియలేదు. స్వదేశీవాకలోని మైరమాను కనుదలేదని నిన్న తెలిసిరి గాని మరతీతముగా నున్నట్లు నేడు తెలిసినది.

తు సా ను.

కలకత్తా, సెప్టెంబరు 25:— సుసానువలన కలకత్తా నగరమునకు నష్టము విశేషముగా లేదుగాని దేశసభ్యులక గ్రామములలో గుడిశలు కొట్టుకొనిపోయిన వని రిపోర్టులు వచ్చుచున్నవి. దామో అకోయి నదులు పొంగుటచే నుభ్యాన్నము, మూషాదాబాదు, వీరభూమిజిల్లాలలో చాల గ్రామములు జలమయమైనవి. ఆ గ్రామములలోని ప్రజలు మోకరి మిదితును రైలుస్టేషనులకును కచేరీలకును పోయి ప్రాణముల సేరకాపాడుకొనిరి. వీనివలన పంటలకు చాలనష్టము కలుగునని ప్రజలు భయపడుచున్నారు.

పొయ్యి కర్మావృత్తి

అలహాబాదు వార్తలు.

మ్యూనిసిపలు నియోజనము.

అలహాబాదు, సెప్టెంబరు 28:— నేడు వర్షము గురియు చున్ననుగూడ ఎన్నికల నియమమున చాలపట్టణలగా పనిచరి గినది. సిటిజన్స్ పేషనువార్డుకు మిలినరు చీఫ్ మోహనులూలు గార్లు నియోజింపబడిరి.

హైకోర్టు.

హైకోర్టు చాల ప్రాంతభింపబడినపుడు న్యాయమూర్తి పిట్టటుగారి స్థానమున ఎస్. ప్రావర్తగారు న్యాయమూర్తి గా నుందురు. పిట్టటుగారు ప్రతినిధిసంఘమున పనిచేయు చున్నారు.

నగర అసిస్టెంట్ ముఖర్జీ గారు.

వీరు దేశీభాగా సెలవుదిములను అలహాబాదులో గడుపుటకు నే డిదటకు వచ్చిరి.

మరణము.

హమ్మూర్లో సుప్రసిద్ధులగు వి. న్నెంటు మెకకనుగారు మృతిచొందిరి.

హైకోర్టు నూతనముండినము.

ఈ నుండియు హైకోర్టుయొంది. సెలవుల అంత్యమున పని ఈ నూతన గురియుననే ప్రారంభింప బడును. ప్రారం మండి గమునుండి సాగుగ్రులను క్రొత్తనుండినముకకు మాయింపు చున్నారు. ముందుసెలలో రాజుప్రతినిధిగా క్రొత్తనుండిన మును తెరువవచ్చును.

అలహాబాదు మ్యూనిసిపలు ఎన్నికలు

అలహాబాదు, సెప్టెంబరు 24:— రెండు సిటీవార్డుల వను జరిగిన నియోజనమున నిదివరకు రాజీనామాల నియ్యిరి హిందువు లిద్దరును లాల్ కనచరణాలుగారును గూడ ఓడి పోయిరి. బాబూ దామోదర దాసుగారు వెనుకకు తగ్గిపోయిరి.

మధ్యపరగణాలు

రైలుగట్టు తెగుట.

మొదటివార్డు.

కటికారు సెప్టెంబరు 25:— కటికారుయొద్ద తుఫాను వలన సిద్ధాబాదు నోహచ్చులకు మధ్య 315-316 మైళ్ల కడ రైలుగట్టు చాలావోట్ల తెగియునన బండ్లుపోక కలుగెను. సా యంకాలమునకు ముగిసరాకరిని బండ్లుపోవచ్చును. ప్రస్తుతిము పూర్వు జరుగుచున్నది.

రెండవవార్డు.

రైలుగట్టు బాగుపడినది. బండ్లపుడు సరిసరిగా పోవు చున్నవి.

బంగ

నూ నెభూములలో ప్రమాదము

రంగూను, సెప్టెంబరు 24:— మాన్వే జిల్లాయందు నూ నె భూములలో నిజీకల గలిగిన అగ్ని సంభవమున 18 గుండ్లి బంధింపబడిరి.

రంగూను తంతివార్తల కాటంకము.

రంగూను సెప్టెంబరు 28:— గురువారమునాడు సా యంకాలము 4 గంటలు మొదలు రైటున తంతివార్తలుగాని యిలన తంతివార్తలుగాని రంగూనుకు రాలేదు. గురువారము నాడు సాయం మోక్షయొద్ద నొప్పు తుఫాను బట్టినందున చాల తంతలు తెగినది. కలకత్తానుండిగాని యి వివాదాస్థానము నుండిగాని తంతలు కచ్చుటలేదని తంతివార్తలయమువాకొక పత్రిక విలేఖనుడకుగా చెప్పిరి. నే ముదయమునుండియు తంతి వార్తలు కచ్చుచున్నవి. 36 గంటలకేపు తంతివార్తలే లేవు.

బర్మా విశ్వవిద్యాలయము

ప్రొముకోడ్లక అదేవిగానున్న 414 యకరముల భూ మిని బర్మా విశ్వవిద్యాలయమునకు కలెక్టరుచుకొననలె నని బర్మా దొరతనమువారు కచ్చెక్కుట వ్రాసిరి.

సర్ హెన్రీ హార్ట్వెలుగారు పని చాలించుకొనుట.

వీరు 80 సంవత్సరముల ముక్తి పని చేయు చున్నారు. 1883న సంవత్సరమున పీఠ వి. సి. ఎస్. కళాగో చేరిరి. 1898 లో ఇంగ్లాండులో బాగ్నెట్టుగా నుండిరి. 1906 నుండి బర్మా ఫిల్మ కోర్టులో నడ్డిగా నుండిరి. రెండు సార్లును ఫిల్మ జడ్జిగా నుండిరి. 1914 లో పైలు వినియమున బడిరి. వీరు పనిచాలించుకొనుట వీరి మిత్రుల కృషివలన సంభవించునగా నుండును.

సామ్రాజ్య కావనసభ.

సింల, సెప్టెంబరు 24:— జరుగనున్న సామ్రాజ్య కావనసభలో మూ. కే. డి. రంగసామి అయ్యంగారు ఈసభ్యులనడిగెదరు.

1 మన ప్రతిష్టాపనము పరిపాలనమును దొరతనమువారు పూర్తిగా వదలుకొనినపుడు 1871 వ సంవత్సరమున జారీ చేసిన యుత్తరువులలో ఆ ప్రతిష్టాపనములకు సంబంధించిన పరిపాలనము ప్రభుత్వమువారి యాధీనముననే యుండు నను నుద్దేశ్యముతో కవుళ్లు గుర్తులు చేసిన న్యవ సా యదా రులకు ఆన్యాయము జరుగకుండుటకుగాను అట్టి ప్రత్యేకపు కవుళ్ళకు సంబంధించిన భూముల నికరపు ఆదాయమునం తను ఆప్రతిష్టాపనముల ధర్మకర్తలగు జేకీయులకు పూర్తిగా నిచ్చివేయవలెనని వివరింపుచున్నారా?

2 ఇటులైన శ్రీరంగము మున్నగు దేవస్థానములకు సంబంధించిన కొన్ని భూముల పరిపాలన మాయుత్తరువు నను సరించి దొరతనమువారివలననే జరుపబడుచున్నదా?

3 అట్లైనచో ఏమే ప్రతిష్టాపనముల భూము లట్టి పరి పాలనమున నున్నవి. వానివలన ప్రస్తుతము సాలు కేంద్రవచ్చు చున్నది?

4 శ్రీరంగము మొదలగు దేవస్థానములకు చెందిన అట్టిభూములవలన వచ్చుగిస్తులలో కొంతభాగమును మాత్రమే దేవాలయ ధర్మకర్తల కిచ్చుచున్నారని పూర్తిగా నిచ్చు టలేదను చది నిజమేనా?

5 అట్లైన ఆప్రతిష్టాపనముల పేర్లను వివరించెదరా? ఆదేవస్థానముల నాథాను ఏమే ప్రైవేట్ లో నెంరసా మున్ను దోతేలిచెదరా?

ఇంతటినుండి అట్టి భూముల నికరపు ఆదాయము నం తను ఇదివరకు చూడలే నిలవయున్న మొత్తము లేమైనవన్నచో ఆ మొత్తములను దరఖాస్తు పెట్టుకొనినచో ఆయా నడి దులయొక్కయు దేవస్థానములయొక్కయు ధర్మకర్తల కిచ్చి వేయుటకు దొరతనము వారు త్తరువు చేయుదురా?

చెన్నపురి దక్షిణ మహారాష్ట్ర ఇనుపదారి కంపెనీ లిమిటెడు, (ఇంగ్లాండునందు ఇక కార్పొరేటు కాబడినది.) నో టీ సు

చెన్నపురి దక్షిణ మహారాష్ట్ర ఇనుపదారిపై నున్న గుంటకల్లు జిల్లాకు చేరిన ఈక్రింద వివరింప బడిన సెక్సులూరు రివిన్యూ మరమ్మతు పనుల జేయించుటకుగాను టెండరులు కోరబడుచున్నవి. అల్లు పంపుకొనబడు టెండర్లను 1916వ సంవత్స రము అక్టోబరు నెల 15-వతేదీ సాయంకాలము 4 గంటల వరకు ధార్వాడ నందుండు శిష్యూటీ చీఫ్ ఇంజనీయరువారు తీసికొనెదరు.

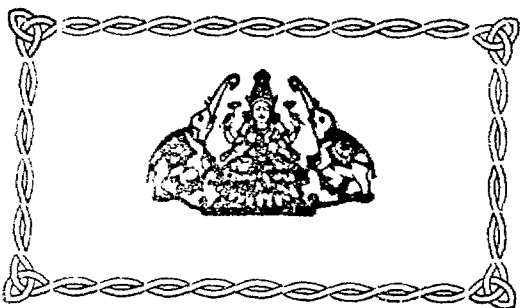
- 1. (1) సరసారాపువేట సెక్సును (2) గుంటూరు " (3) గుడిరాడ " 2. టెండరు ఫారములు జత 1-కి రు 2 లు చెల్లించినచో దొరకగలవు. ఇతర విధములగు విష యముల దెలిసికొనుటకు గోరినవారు ధార్వాడ యందుండు ఫిఫ్ ఇంజనీయరువారికి గాని గుంట కల్లునందుండు డిప్యూటీ ఇంజనీ యరువారివద్ద గాని స్వయముగా నడిగి దెలిసికొననగును. 3. వైజెపుబడిన సెక్సులలో నొక్కొక దా నికిని ప్రత్యేకముప్రత్యేకముగ టెండరు పంపు కొన బడవలయును 4 కంక్రాక్టరు వైమాడు సెక్సులలకు కలిసి గాని లేక కొన్ని సెక్సులనుమాత్రమే గాని టెం డరు పెట్టుకొన వచ్చును. 5. వై జెపుబడిన కితి నియామకపరచబడి యుండు ఫారముమీద వ్రాసిపెట్టుకొనబడిన టెం డరులు తప్ప ఇతరములు ఆగోచింప బడవు. 6 "..... సెక్సులలోని రివిన్యూ మరమ్మతు లకుగాను పంపుకొనబడిన టెండరు" అని పైని వ్రాయబడియుండు కవరులలో టెండరుల నుంచి స్వీకృతేసి, డిప్యూటీ చీఫ్ ఇంజనీయరువారి పేరటికి చిరునామా వ్రాసి, టెండరులు పంపుకొనబడ వలెను. 7. అన్నిటికన్న తక్కువగానున్నట్టిగాని లేక ఏటెండరునుగాని అంగీకరించ వలెనని గాని, కంపెనీ వారు బాధ్యతను వహింపరు. (458)

విన్నపము

శ్రీపతిదినము మహాశయ అమావాస్య పండుగ దిన మగుటచే మా కార్యాలయమునకు నెల వీయబడెను. —సంపాదకుడు.

విషయానుక్రమణిక.

హాళికుడు, మోక్షుడు, మార్పులు, ఫలములు	3
దేశీయ తిరగతివాదాలు	4-5
ప్రధానవ్యాసము	
ఏ. బి. తరగతుల విభజనము	6
క్రైస్తవ ప్రబోధము	7
బిరోహ మహాసంగ్రామము	
విశేష తిరగతివాదాలు	8-9-10
ఇంగ్లీషు తెలిగ్రామము	11-12-13
కలరావైద్యము, (ఒక చిత్రకథ)	14-15

ఆంధ్ర పత్రిక

1916 సం॥ సెప్టెంబరు నెల 25-వ తేది

సోమవారము

ఏ. బి. తరగతుల విభజనము

కృష్ణ డెబ్బాలో ఏ. బి. తరగతుల విభజనము విషయమున విశేషము ఆందోళన జరిగినదనుట ఎల్ల కెరుంగుదురు. మనవి అట్లు, సభా తీర్మానములు, సమావేశముల తీర్మానములు, గౌరవ సభ్యుల పరిశ్రమలు అన్నియు సీసమస్యను విడదీయుటకు వై ప్రయోగింప బడినవి. కార్య నిర్వాహక సభ్యులకు ప్రజలు ప్రత్యక్షము మొరలెను కొనుటయు సంభవించినది. తుట్టతుదకు ఏడ్లకొలది పోరాటము మీద నిష్పక్ష సమస్య తుద ముట్టు సమయము చేరారినది. ప్రభుత్వమువారు ఏ. బి. తరగతుల విభాగమును రద్దుచేయ నిశ్చయించినారు. తామెల్లు రద్దుచేయుట కలిగినదో కొంతవరకు ఆచరిత్రను గూడ ప్రభుత్వమువారు తమ యత్నపులో తెలియపరచినారు. 1913వ సంవత్సరము ననుబడు మాసమున జరిగిన శాసన నిర్మాణ సభలో గా. వెంకటేశ్వర రామచంద్రరావు గారు ఏ. బి. విభజనమును రద్దుచేయవలయునా మార్పులయినా అను నాశమును నిశ్చయించు కొరకు బహిరంగ విచారణ జరుపవలసినదని కోరిరి. అందుమీద ప్రభుత్వమువారు పూనుకొని నూపరింటింగు ఇంజనీరుగారును జిల్లా కలెక్టరులును ఈ విషయములో పూర్ణముగా విచారణలు చేసి ఫలము తెలుపవలసినదని కోరిరి. ఎవ్వరైనను ప్రత్యేక మేనైనను చెప్పుకొనదలచిన యెడల వినవలసినదనియు ఈ విషయములో శ్రద్ధా భక్తులు కలవానియందీ వాక్యాలుము కై కొనవలసినదనియు గూడ వారిని హెచ్చరించెరు. వారు విచారణ లెల్లు జరిపిరో ఫలము తేమి తెలిపిరో మన మెరుంగము. కాని ఇంకను ప్రత్యేక విచారణ యవసరమని మాత్రము ప్రభుత్వమువారిభిప్రాయ పడిరి. అందుచేత వారు ప్రత్యేకాధికారిని నియమించి కైతులకు లాభకరముగా నుండుటకుగాను

ఏ. బి. విభజనము గతి ఏమి చేయనలెనో నిర్ణయాభిప్రాయ మియ్యవలసినదని కోరిరి. ఆతరువాత విచారణలు సలిపి కార్య నివేదికమును పంపినాడు. జిల్లా కలెక్టరు టూరింగుగారు తమ విమర్శనందు వై ప్రాసియున్నారు. వీరియభిప్రాయముల కనుకూలముగనే కాబోలును ప్రభుత్వము వారు ఏ. బి. విభజనమును రద్దుచేయ నిశ్చయించినారు. కడచిన ఏప్రిలు మాసమున కృష్ణామండల సమావేశమువారు తమ ఆహ్వాన సంఘాధ్యక్షుని మూలముగా సీ క్రింది వాక్యములను ప్రకటింపించిరి.

ఏ. బి. తరగతుల విభజనము, నీటిదళభాస్తుల నిర్ణయితై తిరస్కారము, తదనుబంధము ఆందోళనము అందఱకు తెలిసినవిషయమే. కొల్లేటిపంచవారి కుపకాశ మొనర్చి వలెన్న వ్యాధివిధమును ఏ. బి. విభజనముగాక మరియొక మార్గములోకలవు. ఆకు వెయకొను సమయము తేమిచేత ముందు సీరిచ్చినను వారి కుపకరింపదు. కొల్లేటికి వచ్చు మునుగునీరు విరివిగ సముద్రమునకు బోవుటకున, అందు కల్ల కొల్లేటి ముంపుభూమిసాగుకు అర్హము చేయుటకున, చెరువులు నిర్మించి ఆకుముందుగనే వెయకొను సమయము గల్గించుటకున, అలోచింపబడిన, కొల్లేటి ప్రాజెక్టును కాశ్యా న్యాయుచేసిన ఆ తాలూకావారికిమహాపకారము కలుగును.

ప్రభుత్వమువారి నేటి యత్నపును ఇదిన రిజో వారు దిరభాస్తులను గురించి జూరీ చేసిన మరయొక యత్నపును విశేష భాగము ఈ మొరను ప్రభుత్వమువారు ఆలకించి నా రినుటను స్పష్టపరచుచున్నవి. అయిన ప్రభుత్వమువారు నేటి యత్నపులో నుపయోగించిన కొన్ని వాక్యములను ప్రజలు గమనించుట అత్యవసరము. తదను గుణముగా ప్రవర్తించి ప్రభుత్వమువారికి తొడగుటే కాక తమ సోదర బృందమునకు సహకారుతాట పరమధర్మము. కాలువక్రింది భాగములలోని భూములు ముంపులకు ఊకి పట్టులగుటచేత వానికి ముంపుతగులు లోపల సీరింది పని జరిగిపోవు ఆలోచన చేయుటకై ప్రభుత్వమువారు ఏ. బి. విభాగము నేర్పరచిరి. ఇప్పుడు వారా విభాగమును తీసివేయుటచేత క్రింది భూములకు త్వరగా నీరు సాగునట్టి యింకొక యాలోచన చేయవలసియున్నారు. కృష్ణామండల సమావేశాధ్యక్షుడు నుడివిన రీతిని ముంపునీరు సముద్రమునకు వెడలి పోవు నేర్పాటులు మున్నగునవి చేసినయెడల ఈ యాలోచన యవసరముండదు. కాని అంత దురుక నీ యాలోచన చేయక తప్పదు. అందుచేత టూరింగు గారొకసలహాచేసినారు. కాలువలకు నిండు సీళ్లు వదులుటంత త్వరగా సాధ్యమైనంత త్వరగా సంపూర్ణంగా నీరు వదలవలసినది. కైతులు ఆ సీటిని ఎంత శీఘ్రముగా నుపయోగించుకొనుటకు ఏగునో అంత త్వరగా ఉపయోగించుకొని ఊడ్పులు తీర్గా నము చేసికొనవలసినది. ఈ విషయము, టూరింగు గారి యభిప్రాయమున కష్టము గాదు. గోదావరి డెబ్బాలోని కైతులు ఈ ఆచారమును ఇదివరలో అవలంబించుచునే యున్నారు. గోదావరి డెబ్బా కైతులు చేయగలిగిన పనిని కృష్ణా డెబ్బా కైతులు చేయకుండుటకు కారణము లేదు. టూరింగుగారి సలహాకు ఆమోదము సిచ్చుచు ప్రభుత్వమువారు సీళ్లు పూర్తిగా వదలినప్పుడే సకాలముననే కైతులు సీటిని నుపయోగించుకొనక పోయినయెడల నిండు సీళ్లు వదలియు ఫల విరహితత్వ మేర్పడునని వ్రాయుచున్నారు. ప్రభుత్వపు లాభాలాభములను, సోదర కర్షకుల లాభాలాభములను, తుదకు తమయొక్క బహుకాల లాభమును ఆలోచించు కైతు లెవ్వరును ప్రభుత్వమువారు కోరిన కోరికకు వ్యతిరేకముగా ప్రవర్తించుట మే మనుకొన జాలము. కాని ఇంకను పూర్తిగా నిర్ణయము కాని వేరొక సమస్య ప్రభుత్వమువారి ఈ కోరికకు

కొంతవరకు భంగకరమగునోమో యను భయము కలుగుచున్నది. అది ఏ సమస్య యైనదియు మేము చెప్పకయే మా చదువరులకు స్ఫురింపగలదు. కుండతూరలు వచ్చిన పిదప కైతుభూమికి సరియైన నీరు సకాలమున చేరుటలేదని ఇప్పటికే మొరలున్నవి. ఇంకను నీరు తొందరగా కట్టుకొని క్రింది భూములకు శీఘ్రవకాశములు కలిగింపవలెనన్న యిష్టము ఈ కుండతూరల మూలముగా చేరునీరు కొంచె మెక్కువ వేగముకలది కావచ్చు నేమో కాని తగిన యంత యెక్కువ ప్రవాహ పరిమాణము కలది మాత్రము కాబాలదేమో యని అనుమానించు చున్నారము. ఏ. బి. విభజన సమస్యతో గూడ ప్రభుత్వము వారు కుండతూరల సమస్యనుగూడ విచారించియుండి న బాగుండును. 1915, 1916 వ సంవత్సరముల పంటకాలములలో ఏ. బి. తరగతుల విభజనము ఆపి యుంచవలసినదని ఇదివరలోనే ప్రభుత్వము వారు తీరుపులు ఇచ్చియున్నారు! కాబట్టి ఈ రెండు పంటకాలముల యనుభవమును కుండతూరల సంగతికి కొంత సహకారికాగలదు. కుండతూరల సంగతిని తీరించినదిగా దలంపక మారువరాని నిర్ణయముగా నెంచక ఏ. బి. తరగతుల విషయమునను దిరభాస్తుల విషయమునను మన ప్రభుత్వమువారు ఉదారులై పనిచేసిన యట్లే పని చేసి మరల నింకొక పర్యాయము కష్టనష్టములను విమర్శించి ఏ. బి. తరగతులలో తాము కనుబరచిన ఉదారఫలము కైతుకు సంపూర్ణముగా చెందుటకును తోడ్పై కైతునకు కైతు సకాలమున సీరిందజేయగల పరిస్థితి కల్పించుటకును సహాయ భూతులగుదురు గాకయని కొరుచున్నాము. ఈ లోపుగా కృష్ణా డెబ్బా కైతులును సాధ్యమైనంత దూరము గోదావరి డెబ్బా కైతుల ఆచారముల ననుకరించి ప్రభుత్వమువారి కోరికను ఫలింపజేయుచు సోదర కర్షకుల మేలొడగూర్చురు గాకయని విశ్వసించుచున్నాము.

క్రైస్తవ ప్రబోధము

మన క్రైస్తవ సోదరులు క్రమ క్రమముగా జాతీయసంకేదన నందుచు జాతీయాధారములపై తమ సర్వ జీవితమును నిర్మింప జూచుచున్నారు. జాతీయోద్యమము ఈ నగరమునందలి మన క్రైస్తవ సోదరుల ఎడలను బలవత్తరముగా చూడట్లు చున్నందులకు సంతసించుచున్నాము. ఈ నగరమున క్రైస్తవ సమాజమును సమాజమొక్కటి కలదు మాస మాసమును ఆ సమాజము సమావేశమగుచుండును. కడచిన సమావేశమున విజాగాన్ము ప్రముఖాంగముగా జేర్పబడియెను. గానానంతరము 'క్రైస్తవారాధన, హైందవగానము' అను విషయమై 'క్రైస్తవ దేశభామిని' ప్రతికా సంసంపాదకులగు హెన్రీ దేవదాసుగారు పర్యవేషించిరి. క్రైస్తవారాధనలో హైందవగానము వినియోగము కాకయుండుట విచారకరంబని గట్టిగా విమర్శించిరి. నామాన్యముగా క్రైస్తవారాధనములలో పాశ్చాత్యగాన పద్ధతి యుపయోగింప బడుచున్నది. ఎచ్చటైనను హైందవగాన పద్ధతిని తలవెట్టువారున్నను అదియు పాశ్చాత్యగాన పద్ధతి యొక్క స్వరూపమును దాల్చి గాని ప్రవేశ మందుటకు వీలులేక యున్నది. దేవదాసుగారి యభిప్రాయమున భాషాంతరీ కరణముచే అరవభాష మృతకల్పమును చున్నదట! తెలుగు భాషయు తదితర దేశభాషలును గూడ సామాన్యముగా పాదిరిల పోషణక్రింద ఈ స్థితిసందు చున్నవనుటకు సందియము లేదు. భక్తి ఆయా

భాషయందు ఆయా భాషకు సహజంబగు అన్యత
మాధుర్యమును బట్టి నాదరూపమును చాల్చునల
యునే కాని పరభాషాచారములకు దాసత్వము
నెరపుచు విజృంభింపవలయుననిన విజృంభింప
జాలదు. మౌనీదేవదాసుగారు ఈ తత్వమునే
ఉదాహరణముచే సువ్యక్త మొనర్చు తలపెట్టిరి
సామాన్యముగా నీ ప్రాంతములలో కాలక్షేపము
లచుపేరిట జరుగు పారి కథలను నిదర్శనముగా
చూపి అందలి విసర్జన తుదకు అందలి చర్చిత
చర్యణములు ఏ విధముగా వినువారలను పరవశ
త్యమునబడు వేయుచుండునదియుగమనించినయెడల
భక్తిరసానుభవంబునకు హౌందవగానపద్ధతియొల
టియనుకూల పరిస్థితుల గల్గించునో ఊహించుకొన
వచ్చునని తెలియజేసిరి. ఇందులో వివరీత మేమిగల
దు. దేవదాసుగారే విశదపరచినరీతిని మనగానపద్ధతి
పాశ్చాత్య గానపద్ధతికంటె నెన్నియో రెండు
సూక్ష్మమైనది. పాశ్చాత్య పద్ధతిలో రెండు మేళ
ములు మాత్రము కలవు. మన పద్ధతిలో డెబ్బది
రెండు మేళములు గలవు. డెబ్బదిరెండు మేళ
ములలో జన్మించిన రాగముల సంఖ్య వ్రాయ నవ
సరమే లేదు. రెండు మేళంబు లేడ? డెబ్బది
రెండేడ? మను చరిత్రలో వరూధిని

రహిబుట్ట జ్యోతిగాత్రముల రాగరగింపు విమల గాం
ధర్వంబు విద్య మాకు

అని చేసిన వర్ణన పౌరస్థ్య గాన పద్ధతికిం
దగును గాని పాశ్చాత్య గాన పద్ధతికి నెన్నఁదెనం
దగియుండునా? ఏకపత్తివ్రతుండై ధృత ధర్మకై
వ జనమ ప్రకృతి కలవాడైన ఛాందసుని మానస
శిలను గరిగింప నుపయుక్తంబగునని ఆ యవ్వరస
తలపెట్టిన సమ్మోహన సాధనము భక్తపర తంత్ర
దును దీనసంరక్షకుడును పతితులకూయికోటయని
పత్మ్యైరంబిచ్చువాడును నగు నామకామ్యును
గృధయుని సర్వేశ్వరుని రంజింపచేసియానందింప
సీ స్వాధీనము చేసికొనుటకు ఉత్తమ సాధనము
దా! ఒక్కొక్క పాదమునను పోతనానూత్య
ది తొల్కరించుచుపోయిన సుధామాధుర్యంబా
శివతంబునకు నీ హౌందవగాన వాతావర
ణము మూలకంబు న గాదె యలవడినది. తన్మ
య్యె, పరవశత్య, లీనత్యములు శాంతరసంబున
సుహృదనలయునన్న సాక్ష్య వాతావరణంబున
సాంప వలయునని హౌందవగాన కళామూ
ల్యున గాక యింకొక్కరీతిని సాధ్యంబు గాదనుట
సాంబు కాజాలదు. రాజస తామసములు
సాక్ష్య ప్రకృతియందు నిబిడములై అచ్చటి
గాంబునను ప్రతిఫలించినవి. ఉత్తమసాక్ష్యకంబు
సాక్ష్య ప్రకృతియందు ముఖ్యముగా హౌందవ
ప్రతిఫలించు నిబిడంబై, ఇచ్చటి గాంబున ప్రతి
ఫలించి. దైవారాధన యందు రాజసంబునకు
నెడమ లేదు. తామసంబునకు నెడంబు లేదు.
సాక్షికంబును వెదకుచు పాశ్చాత్య భక్తులు
యుగయుగ పాటుపడి యున్నారు. ఇంకను పాటు
పడున్నారు. వారి కది సామాన్య లభ్యము
కాక యున్నది. మనకన్ననో ప్రతిదిన లభ్యము.
అట్టి శ్రీదిన లభ్యంబగు నస్తువును పాశ్చాత్య
చారగ్రాహంబున బడి ఇతరులవలె మన క్రైస్తవ
సోదరును ఇతరకాలమును మరచి యుండిరి.
బైబిలుంగ్ల భాషలో ఆంగ్లపాదరీల మూలమున
తమ దినది కావున ఆంగ్ల గానపద్ధతికే దైవంబు
ప్రత్యక్షం బిచ్చునని యాలోచించు చుండిరి.
వారి కుకరించి కొంతదూరము హిందూశా
ఖిలలో నొక్కరమని చెప్పుకొన నారంభించి
యుండుబాబ్బా మ త స్థితును ఉ సా స న
యందూశ్చాత్యగీతములను పద్ధతులను కొంత
వరకు కలంబించు వారైరి. నేటియుగమున నన్ని

యు జాతీయపక్షమునకు మానయల్లే యీ య
భ్యాసములును జాతీయపక్షమునకు మారుచున్నవి
బ్రహ్మనుతస్థులలోను జాతీయపక్షము బలవత్తర
మగుచున్నది. రామమోహన రాయలు తన మత
మందరును స్వీకరించి తమతమ యాచారములను
మానివేయనలెనని బోధింపలేదని స్థాపింప జూచు
టకు ప్రయత్నించు బ్రహ్మనుతస్థులు కానరా
మొదలిడినారు. ఇంతటి ప్రయత్నము లాభ
దాయకమా నష్టప్రదమా యను విమర్శ అప్ర
స్తుతము. ఈ సంఘములలో చలనము జాతీయ
పక్షమునకు బలముగా కలిగినదని నిరూపించుటకు
మాత్రమిది సాధనము. వివరీతము లెచ్చటను విస్త
నీయుములే. వివరీతముల మాట అటుండవిచ్చినచో
మొత్తము మీద నీ జాతీయ భావోదయము నెల్ల
యెడలను హృదయ పూర్వకముగా ప్రోత్స
హించుట దేశభక్తుల యొక్కయు దేశనాయకుల
యొక్కయు విధాయక కృత్యము. ఈ దృష్టిపథం
బునుండి మానగరములోని క్రైస్తవ సోదరులలో
పాడనూపిన నూతనాంగ్లభాషమునకు పూర్వ సంత
స్థాతరంగుల స్వాగత మిచ్చుచున్నారము.
అచిరకాలముననే మన సోదరులకు క్రైస్తవులు
నిర్జీవంబగు నేటి దైవోపాసనా పద్ధతిని తిరస్క
రించి గంభీర మాతృ వాక్యసూన సారథ సమ్మిల్లి
తంబును చిత్తానందక వేణు వీణానాద సంభరితం
బును శాంతరసకానుభవ సంధాయకంబును
సాక్ష్య బ్రహ్మస్వరూపతత్వయత్నసాధకంబునునగు
సజీవంబగు పద్ధతి నవలంబించి హౌందవగౌరవంబు
నభివృద్ధి నొందితురు గాక యని నమ్ముచున్నాము.

ఆంధ్రసాహిత్య పరిషత్తు
నిఘంటు నిర్మాణసంఘ సమావేశము.

(మాన్యుయ విశేషమున వర్ణనంబి)
గత శనివారము మధ్యాహ్నమునందు సాహిత్య
పరిషత్తు కాగ్యాలయమునందు మాన్యుయోగంధ్ర నిఘంటు
నిర్మాణసంఘము గూడినది. సభ గూడుటకుగల ముఖ్యోత్సేహము
నిఘంటు నిర్మాణమున కవసరమైన పండితులను పాఠకు
లను నియమించుటయై యుండెను. కాని శ్రీ పితాపురముగాబా
గారును మరొకందరును సభకు రాజాలనందున పండితులను
పాఠకులను నిర్ణయించెడి విషయము రాగల సమావేశమున
కావుదల జేయబడినది. ఈ విషయము అక్టోబరు 21న తేదీని
గూడగల సభయందు నిర్ణయింపబడును. పండిత పదవులకును
పాఠక పదవులకును కలిపి 116 దరఖాస్తులు కాగ్యద్రవ్యకు
చేరియున్నవి. పండిత పదవులకు 35 పాఠక పదవులకు 81
మందియును దరఖాస్తులను పంపియుండిరి. గత సమావేశమునందు
నిఘంటు నిర్మాణ విషయమై క్రింది తీర్మానము లంగీక
రింపబడినవి.

- పాఠకుల విధులు.
1. పాఠకులు తమకచ్చు పుస్తకములను పూర్వముగ
జదివి అందుకు పదములలో తేల్చిమేతర పదములను సంస్కృ
తమునందు లేని అర్థములతో ప్రయోగింపబడిన సంస్కృత శబ్ద
ములను ఆయాసంధర్భాభిప్రాయములందు వారి అర్థములను ఆయ
గమును స్ఫురింపజేయుటకు తగినంత పద్యభాగమును ఎన్ని
ప్రాయవలయును.
 2. వారు చదువు గ్రంథములలో ఛందోవ్యాకరణాది
విశేషములను సుప్రమాణముగ ఎన్ని ప్రాయవలయును.
 3. అన్యదేశ్య పదముల పట్టిక వ్రాసి సర్వసాధారణ
ముగ వాచకలో నుండువానిని భాషలో చేరి చేకర యంతు
వానిని వేరువేరుగ నూచించవలెను. ఈకార్యమున కొక పాఠ
కుని నియమింపవలయును.
- పండితుల చేయవలసిన పనులు.
1. పాఠకులకు మాన్యుయముగనుండి వారు చేసినపనిని
సరిచూచుట, సవరించుట. 2. నిఘంటువుయొక్క సంస్కృత
సమభాగమును సిద్ధముచేయుట.
 3. కాస్త్రసాహిత్య పదముల పట్టికను తయారు
చేయుట. 4. తత్సంబంధములకు ప్రాకృత సమములకు అనగా
సరిమైన మూలపదములను ఎన్నిప్రాయముట. 5. దేశ్యపదములకు
ఇతరభాషనుండి సమానీయ పదముల నెన్నిప్రాయముట.
 6. పాఠకపదవికిని పండితపదవికిని దరఖాస్తు చేసినవారల
పై నిబంధనల ప్రకారము నిఘంటువునకు కావలసిన విషయ
ములను అశ్వమేనపద్యము మొదటి ఏబదిపద్యముల నుండియును
ఇతరుల సహాయమున తీసికొనకుండ ఎన్నిప్రాయము అక్టోబరు
నెల 18-న తేదీ లోపల పరిషత్తు కాగ్యసానమునకు పంప
వలయును.

సా ని క వార్త లు

జరుగబోవు సంగతులు
సెప్టెంబరు 27, బుధవారము
శ్రీ రాజా రామమోహనరాయ వర్ధంతి (అంద
గ్నము హాలు) సా 5-30 గం

సర్వశంకర నాయకుగారు:— సామాన్యసభ
కులు సర్వశంకర నాయకుగారు తమనవంబరు నెలలోని ప్రయా
ణములో కలికత్తును జూచెదరు.

ముఖ్యన్యాయమూర్తి గారి యాతిక్యము:—
లోగడ మదరాసు ముఖ్యన్యాయమూర్తి అబ్దుల్ రహీముగారి
కొక గౌరవాతిథ్య మొనగుటకు ప్రయత్నములు జరుగుచున్న
టుల ప్రకటించితిమి. ఆయత్నము అక్టోబరు 2 వ తేదీ
సోమవారమునాడు ఎన్లటిక్ అసోసియేషను పరిశీతులలో
జరుగును.

జగన్నాథ భక్తసభ; ఎగ్గూరు:— శ్రీజయంతు్య
త్యవసందర్శమున జరుపబడు రిక యత్నముగా పుష్పవనము
అయ్యరుగారు సంగీతమును బాడెదరు. కారూరు చిన్నస్వామి
అయ్యరుగారు షిడిలువాయితురు. దక్షిణామూర్తిశిక్షే గారు
మృదంగమును వాయితురు. వీరస్వామి పిళ్లవీధిలో ౫౦514బరు
వద్ద 28వ తేదీ మంగళవారము సాయంకాలమున నీపాటకచ్చేరి
జరుప బడును.

దక్షిణ ఇండియా బ్రహ్మసమాజము :—
శ్రీ రాజా రామమోహనరాయగారి 87-వ వర్ధంత్యుత్సవము
27-వ తేదీ బుధవారమునాడు సాయంకాలము 5-30 గంటల
కు అండర్మను మండిమున జరుగును. దివాకృ బహద్దరు ఎల్
ఎ. గోవిందరావువయ్యరుగారు సభాధిపత్యమును వహింతురు
ఎ. బాసు డి. పి; డి. లక్ష్మీనారాయణ బాద్రిపురు, డాక్టరు
ముద్దులక్ష్మీయమ్మగారు ఎమ్. డి. సి. ఎమ్. గారు రాజాగారి
జీవితముగూర్చియు బహువిధములను జీవితోద్దేశములగూర్చియు
నుపన్యసించెదరు.

మెయిలు స్త్రీ మరు.
బొంబాయి, సెప్టెంబరు 25.— 19వ తేదీ టపాలతో
యలుజేరిన కైబరునాథ ఈనెల 24వ తేదీ ఆదివారమునాడు
సాయంకాలము 5 గంటలకు ఏడెవర్లకు వచ్చినది.
ఈనెల 8వ తేదీని లండనులో యలుజేరినట్టియు 15వ
తేదీ టపాలను తెచ్చుచున్నట్టియు ఖైవానాథ ఈనెల 24
తేదీ ఆదివారమునాడు పోర్టు సెనుకువచ్చినది.

మెక్సికో విప్లవము.
వాషింగ్టన్, సెప్టెంబరు 24.— శనివారమునాడు వి
ల్లించి మాహాహను దోచుకొనినపుడు నిల్లా సేనతో కరంజాపై
నికులు 1000మందిగూడ చేరిరి.

రోమేనియను సేనాధిపతి
లండను, సెప్టెంబరు 22:— జనరలు మె కెన్నుగారిలో
సమానుడని చెప్పదగిన జనరల్ అవలెస్కొగారు ప్రత్యేక
సేనాధిపతిగా నున్నారు.

The P. and O steamer "Khyber" with homeward mails
of the 19th instant arrived Aden at P. M. on Sunday the
24th instant.

The "Khiva" which left London on 8th instant and has
on board the mails of the 15th instant arrived Port Said
on Sunday the 24th instant.

Madras Social Club
1ST ANNIVERSARY CELEBRATED.
SIMLA, September 25.
The first anniversary of the Madras
Social Club was celebrated to-day. In the
absence of Sir Sankaran Nair who was to have
presided Mr. Justice Kumaraswamy Sastri presided
Hon'bles Mr. B. N. Sarma, Nir Asad Ali Khan and Mr.
K. V. Rangaswamy Iyengar were also present. Being
requested to speak Mr. Sarma said he was very glad to find
a social club like this though he must express his pain at
finding some differences among the Madras is here
difference which he thought might to be made up.
He was also glad to note that Madras was making a
steady headway in Government of India. Mir Asad
Ali and Mr. Rangaswamy Iyengar also spoke express
ing their gratitude for the hospitality and
sympathy of the club. The president remarked that
the position of the club financially was strong. He also
hoped with Mr. Sarma that personal grievances would
not be allowed to loom large enough to impede the pro
gress of the club; he further suggested that it would be
good for the club to maintain a Madras home which would
come in very handy for visitors from Madras.
Light refreshments were served and there was fine
music.

విరోధా మహా సంగ్రామము

బ్రిటనుపై విమానములదాడి-2 శత్రువిమానములు ధ్వంసమగుట

సోమురంగము-ప్రబలశత్రుపిన్ని సంగ్రామము

000000000000000000000000

రెవ్యూరింగము-విషవాయు ప్రయోగము నడికట్టుట

గ్రామపరిస్థితి-జ్యోతికి వ్రాయబడిన లేఖావివరము

1916-17

[రైటరు ఏ జెన్సీ]

ఇంగ్లాండ్ -

ఆంగ్లదేశముపై విమానముల దాడి

లండను, సెప్టెంబరు 24 - నిన్నటిరాత్రి అనేక శత్రు వాయుకాకలు ఆంగ్లదేశపు తూర్పుతీరమునకును, ఆగ్నేయ తీరమునకును వచ్చి అనేక స్థానములందు బాంబులు వేసినవి. విమానములదాడి యింకను జరుగుచున్నది.

లండను పరిసరముల ముట్టడి

శత్రువిమానములు లింకలవైరుజిల్లాను, తూర్పుజిల్లాలను, లండను పరిసరములను ముట్టడించినవి. అధికారాధిపత్యము ఈ శాస్త్రమున నుండియు, ఆగ్నేయముననుండియు శత్రువిమానము లు లండను పరిసరములపై బాంబులు వేసెను. మన విమాన ఫిరంగులు అగ్నిని జిమ్మినవి. సస్సెక్స్ జిల్లా దక్షిణభాగమునం దొక శత్రువిమానము నుండును నేల గూల్చబడిన దని తెలియుచున్నది; కాని అది యింకను స్పష్ట పటప బడలేదు. మనకు కలిగిన నష్టమును గూర్చి యేవిషయములును తెలియరాలేదు.

శత్రువిమానముల దాడి

లండను, సెప్టెంబరు 24: - శత్రువిమానములు వచ్చుచున్నట్లు తెలుపు ఫిరంగులధ్వని అంతవెద్దగా వినిపడుచున్నందున రిక తేడిని అవి లండనుకెంత చేరునగావచ్చెనో ఈదినము సంకచేయకు రాలేదని చెప్పవచ్చును. లండనుకు చాలదూరమున నగరము వెలుపల ఎక్కడనో అకాశమునందు జట్టినచుట్టును ఒక హెల్ప్సైట్ శత్రువుని ప్రేలుచుండుట అనేకులు చూచిరి. ఇదియంతయు విశేషకాలము కనపడలేదు. జట్టిన మన అగ్ని వర్షమునకు దాళలేక త్వరగా పాతపోయెను. మన ఫిరంగులును ఊరకుండును. అకాశమున చాలదూరమునం దింకను అగ్ని అవ్వవచ్చును కనబడుచుండుటచే విమానయుద్ధము ముగియలేదని తెలిసినది. ఒకగంట మొదలవెనుక తూర్పువైపున ఒకచిన్న గుండు ప్రేలిపోయి యందును నగరమున ననేకులకు నష్టపడెను. రిక తేడి యందుపలె గాక ఈ గుండు నగరమున నంతటను వెలుగును వ్యాపింప జేయునట్టి వెద్దదిగా నుండలేదు. చూచినవా రందఱును జట్టిన విమానమునో వెనుక వలించి సంతోషముతో చప్పుటలుకొట్టిరి. ఇంతమైన జరుగు నేమా యని అందఱును నేచియుండిరి; కాని అకాశము మఱల శుభ్రమై యెప్పుడైన నక్షత్రకొటులు ప్రకాశింపటలేని యుద్ధము ముగిసినదని తలచి యుల్లనును ఉత్సాహముతో తలచుచు శయశృంగులు జూచ్చి శయించిరి. లండనుగండి ఎస్సెక్స్ జిల్లా తీరమునకును గల విలేఖరులందును జట్టిన భయము చేయబడుటను జనులెట్లు తానెఱుఁగినో అందునుండికో వ్రాయుచున్నారు. తెల్లవారుజామున ఒంటిగంటకు ఒక ఫిరంగి ప్రేలగా ప్రబలందరును తన ఇండ్లనుండి బయటికివచ్చి ఇండ్లపొది తెక్కిచూచిరి. ఒకకిమానము తూర్పుముఖముగా పోవుచుండెను. అస్సేషణ క్యోతులు దానివైపుండి యాస్థానమున న్యక్తపఱచుచుండెను. గుండ్లు దానివైపునే ముట్టును ప్రేలుచుండెను. తరువాత ఫిరంగుల గాల్పుట ఆగిపోయెను. అంతయు నిశ్శబ్దమయ్యెను. తరువాత ఒక అగ్నికణిగుంట్రిని కనబడి దానినుండి చిన్నగుంటలు జట్టిననుదాకుచుండెను. కొన్ని నిమిషములలో జట్టిననునిప్పుండుకొని మండపొయెను. జట్టినవిరిగి ఖోలుటకు ముందరి హడపున నిలుచుండి దగ్ధులై క్రిందపడెను. ఇదిచూచి లండను నడికండునును సంతోషముతో చప్పుటలుకొట్టిరి. లండనునుండి కొట్టువంటి కణిదనులై నది కనబడెను.

ఇంకోక విమానము నేలగూల్చబడి 22 మంది ఖయదీలు చచ్చుచుండిరి. ఆంగ్లదేశమున 28 మంది చనిపోయిరి. 99 మందికి గాయములు తగిలినవి.

ఆత్మహత్య

లండను, సెప్టెంబరు 23 - నిబ్బరు హత్రవయందు మృగదర్శకు డని ప్రఖ్యాతినిొందిన చారల్సు హిండ్లగారు సస్సెక్స్ లోని తమమందిరమునందు మొగమునందు తుపాకి గాయముగలిగి వచ్చిపడియుండిరి. ఆయన కుమారుడు యుద్ధ రంగమునందు మరణించెనని వినుటవలన ఆతని కెంతయో విచారము గలిగి ఆత్మహత్య చేసుకొనినది తెలియుచున్నది.

విమానముల దాడి

లండను, సెప్టెంబరు 24: - లండను నగరములోనే 28 గురు హతులైరి: 99 మంది గాయములు తగిలినవి. మరణములను నష్టమును గూర్చి వివరము లింకను తెలియలేదు. ఎస్సెక్స్ లో రెండు విమానములు నేల గూల్చబడినవి. అవి రెండును క్రొత్త మాదిరిని కట్టబడిన వెద్ద విమానములు. 14-15 విమానములు వచ్చినవి.

ఆగ్నేయ ప్రాచ్య ప్రాచ్య మిడ్లండు, లింకలను, మైరు పరగణాలపైని దాడి ముఖ్యముగా జరిగినది. రాత్రి 12-1 గంటల మధ్య తూర్పునుండి యొక విమానమును 1-2 గంటల మధ్య ఆగ్నేయమునుండి 2 విమానములును వచ్చి లండను నగరముపైని గుండ్లను వదలెను. బ్రిటిషు విమానములు వైకి లేచినవి. దక్షిణ ఆగ్నేయ జిల్లాలలో బాంబులు వేయబడెను.

కిచెనర్ స్మారకనిధి.

లండను, సెప్టెంబరు 22: - కిచెనర్ స్మారకనిధి కింత వఱకు 2 లక్షల పానులు వసూలైనవి.

మౌదవ పై నికోద్యోగులు.

లండను, సెప్టెంబరు 22: - లండను వెజెట్టునం దిట్లు ప్రకటింపబడినది - ఇండియను పెడికలు సర్వీసునకు జేరిన కెప్టెన్ జేమ్సువాకర్ జోన్సుగారికి డి. ఎస్. ఓ. బిరుద మొసగబడినది. ఇతడు పిచ్చిపట్టిన ఒకవైపున మొద్దనుండి యొక బాంబులొగిని తక్కినవారినిరక్షించెను. హిందూదేశపు నిలువ నేనకు సంబంధించిన సెకండు లెఫ్టినెంటు హెన్రీమోకిన్ హాన్సు గారు నుండుగనులను గాల్పు విషయమున చుహానై పుణ్యమును ప్రకటించుటచే అతనికి డి. ఎస్. ఓ. బిరుద మొసగబడినది. ఇండియన్ ఆర్మీజియోరు సంబంధించిన సెకండు లెఫ్టినెంటు కత్తర్పు విల్లియంహ్యుగారు శత్రుఫిరంగి దళము వారితో బోరి వారిని తన ముఖ్యరంగిలోదుడిచివెట్టియు ఆర్థిక పటాలపు కార్యమును కొనసాగునట్లు చేయుటచే వారికి మిలిటరీ క్రాసు పతక మొసగబడినది.

కల్లులుస్వింపుటనుగారికి జాజ్చక్రవర్తిగారు

లండను, సెప్టెంబరు 22: - క్రొత్త సాయుధశకట దళాధిపతియగు స్వింపుటనుగారికి నిన్నను చక్రవర్తిగారు దర్శన మిచ్చిరి. స్వింపుటనుగారు వివరములను తెలుపగా యుద్ధవిషయములలోను ఫిరంగుల విషయములలోను ఆతరేతనవారగు చక్రవర్తిగారు చాల సంతసించిరి. ఇట్లు చక్రవర్తిగారు నిరికి దర్శన మిచ్చుటలో చాల విశేష మున్నది.

జాజ్ రాజకూరుడు.

నావికా కళాశాలలో బ్రవేశించుట. లండను, సెప్టెంబరు 22: - గాజ్ రాజకూరుడు ఆ సెప్టెంబర్ పురమునందలి నావికా కళాశాలయందు విద్యార్థిగా చేర్చుకొనబడినది 7 జేటునందు ప్రకటింపబడినది.

ఒక బ్రిటిషు స్త్రీమరును జంతులు పట్టకొనుట జంతుల ప్రకటనము

లండను, సెప్టెంబరు 23 - 41 వ తేదీ రాత్రి ఉత్తర సముద్రమునందు జర్మను కాకాదళము వారు "కోల్పెట్ట" అను గ్రేటు ఈస్టర్న్ రైలువే స్త్రీమరును పట్టుకొని జీబ్రగ్ క తీసికొని వచ్చిరని ఒక వెల్లెను రంతివార్త వుడుపుచున్నది.

కెనడా

కెనడా సేన

ఒకానొక, సెప్టెంబరు 24 - 31-8-16 వ తేదీనాటికి కెనడా సేనలో హతులైనవారును ఎనిమిదివారును 8644 గురు గాయములు తగిలినవారు 27212 మంది కనుబడిని వారు 2005 మర

ఫ్రాన్సు

మిత్రమండలి విమానములు

పారిసు, సెప్టెంబరు 23 - సేన విమానముల అధిపతులు టెంపున్, లెవార్, వార్మిగార్డు క్రమముగా లిను 6-7-10-న, 11-న విమానములను నేలగూల్చిరి. లెఫ్టినెంటు డొల్లి గారు తమ 7-వ విమానమును గూల్చిరి. ఈ మధ్యాహ్నము ప్రకటించబడినది. వారంటుఉద్యోగి చార్లెస్ గారు శత్రుస్థలను గాల్పువారితో గలసి నిన్నటి సాయంత్రమున వెడలిపోయి టెడ్డిమోఫెన్ అను శత్రుస్థలమున పైకి ప్రతిస్తాపనపై బాంబులువేసి మాన్ హీం అనుస్థలమున నొక కర్మాగారముపై బాంబులు వర్షించి సురక్షితముగా తిరిగివచ్చిరి. మాన్ హీం చద్ద అనేకచోట్ల ప్రేలుడుధ్వనియు, అగ్నియు మొదలైనవి.

బ్రిటిషు వారి ప్రకటనము

లండను, సెప్టెంబరు 24: - ఆంగ్లసేనానికి దక్షిణ ముగ ఇరువురులవారును ఫిరంగులను గాల్చిరి. న్యూవెల్లె సిండు వసతులకు తూర్పున బ్రిటిషువారు శత్రువుల కిందకములలో ప్రవేశించి కొంతమందిని పట్టుకొనిరి.

నావికా విమానములు

లండను, సెప్టెంబరు 23: - నావికావిమానముల వైస్మస్ అనుపురమున శత్రువిమానకాలన ముట్టడించి దాని నొందినవి. వైస్మస్ పురమునందు చునవిమానముల వలన విమానము గలిగినదని. అనేకులు చెప్పవలె: యము నుబట్టి తెలియచున్నది. ఈదినమున మన నావికా విమానములు గిరైస్, హాన్ జిమ్ అనుస్థలములందలి విమానకాలలపై బాంబులను సురక్షితముగా తిరిగి వచ్చినవి.

గోల్ఫ్ పాయిన్ భాగములను మరల సంపాదించుట

జర్మనుల వ్యర్థ ప్రయత్నములు లండను, సెప్టెంబరు 22: - యుద్ధరంగమున రైటర్ విలేఖరుడు 20వ తేదీ నిట్లు వ్రాయుచున్నాడు - శత్రువులు గత 24 గంటలలో భాము గోల్ఫ్ పాయిన్ లను మఱల సంపాదించుకొనుటకు అనేక ప్రయత్నములుచేసి వ్యర్థులైరి. కాని ఒకటి రెండుచోట్ల మాత్రమే కొంచెము జయించిరి. విశేషముగు యుద్ధము జరిగిన వెనుక సేము కోర్స్ లెట్టిని, ఘోర్సుమార్చిను పిక్ లకు నడువల కిండులగు బ్రవేశించితిమి. మన ఫిరంగిదళము శత్రువుల కడపటపంపులపై అగ్నివర్షమును గురిపించుచు, క్రొత్తపటాలముల శత్రువుల సాహాయ్యార్థము రాజాటకుండునట్లు చేసెను. తనాత బ్రిటిషు పదాధినేన శత్రువులను దఱుమునుచుపోయిరి. లింకముగా శత్రువులు గాలించిన స్థలమునుండి వారిని అణగి, వారికి విశేషనష్టము గలిగించెను. కాలను సన్నిధి లింక ప్రతికూలముగా నున్నది. వర్షమువలన యుద్ధరంగము బురద నేలయయ్యెను.

ఆంగ్లవిజృంభణము

లండను, సెప్టెంబరు 23: - ఈ మధ్యాహ్నము మెడ్గన్ హేగ్ గారిట్లు ప్రకటించిరి: - నిన్నటి సాయంత్రము అంగ్లసేనానికి దక్షిణమున మేము కోర్స్ లెట్టిని గూర్చుగా క్షిమైలు సేనాముఖముతో విశేషదూరము మురువచ్చి ఎరియములగు కొన్ని కందకములను చక్రవర్తియగు అనేకులగు ఖైదీలను పట్టుకొంటిమి. మాకెట్ మైదానమున శత్రువులను చీకటి పడునప్పటికి శత్రువులు తీవ్రముగా తిరుగుదలము సలిపి తిరిగివేయబడిరి. వారికి విశేష నష్టముగదని రాత్రి వేళ అనేకస్థానములందు శత్రుఫిరంగులు తీసుగా పోయినట్లును. ఖత్యూనుకు తూర్పున మన రంగుడు ఒకశత్రువుల మందు సామగ్రిస్థానమును ప్రేల్చెను.

బ్రిటిషు గారు తమ స్థానములను వృద్ధి పెంకొనుట

లండను, సెప్టెంబరు 23:— తీవ్రముగ ఫిరంగియుద్ధము జరిగినది. అక్కడక్కడను స్వల్పయుద్ధములు జరిగినవి. మేము మనస్థానములను వృద్ధి చేసికొని, అనేక స్థానములందు ముందుకు పటాలములను తీర్చితిమి. నిన్నటిదినము విమానయుద్ధములను జరిగినవి. ఒక విమానయుద్ధమునందు రెండు శత్రువిమానములు ధ్వంసము చేయబడెను. ఇంకొకదానికి దాగుగా దెబ్బలులేనిది అది నేలకొరిగినది.

శత్రువారపు యుద్ధము

లండను, సెప్టెంబరు 24:— సర్ దుగ్లస్ హేగ్ గారు నిన్నటిరాత్రి యిట్లు ప్రకటించిరి:— అంతకు నదికి దక్షిణమున మేము మనస్థానములను వృద్ధిచేసికొని శత్రువుల ముందటి కందకములలోనికి నునపటాలములను బంపితిమి. నిన్నటిదినము ఒక శత్రుస్థానమును ముట్టడించుచుండగా 10 శత్రుఫిరంగుల కన్నములు ధ్వంసమైపోయెను, మరి 14 కన్నములకు గుంచి దెబ్బలు కలిగినట్లును గనపడినది. శత్రువులకు సేనలను కడపు టకును, భోజనసాధ్యములను దీసికొని పోవుటకును ఉపయోగ పడుచున్న ఒక గ్రామమునకు దొకచోట ఇంక ఒకరిగదాశమువారు ప్రశయాన్ని గలిగించిరి. నిన్నటిదినము తీవ్రముగ విమాన యుద్ధము జరిగినది. మన విమానములు 50 రైలువేల దూరము స్థానము నొకదానిని ముట్టడించి వారికి దాగుగా నుట్టుము గలిగించి రెండు మందుగుండ్ల రైలుబండ్లను స్వంఃముచేసి, కొన్ని బండ్లను ప్రేల్చివేసితిమి. శత్రువులుచే కంస్థానములు, విమానశాలలు మున్నగు సేనాసంబంధ ప్రాముఖ్యము గల స్థలములపైగూడ ముట్టడినబడితిమి. విమానయుద్ధములు నానె కములు జరిగినవి. 3 శత్రువిమానములు ధ్వంసమైనవి. మరి 5 విమానములు దెబ్బలు తగిలి నేల గూతెను. 4 నెక విమానములు పోరునుండి తొలగిపోయెను. మన విమానములైన కకబడుట లేదు.

సోమురంగమున విమాన యుద్ధము.

పారిసు, సెప్టెంబరు 23:— ఈ దుర్భాషా మిట్లు ప్రకటించబడినది. నిన్నటి దినము సోమురంగమున రెండు విమాన యుద్ధములు జరిగినవి. 10 శత్రు విమానములు నేలకొరిగినవి. హాట్ట హాట్ట అడవిని, కాంబిల్లుకు వైరుత్తిదేశమున్న ఫీనిస్ పెహి రోసను రైలువే ప్రేషములను, హెర్బిల్లి అను స్థలమునకు దలి శత్రు విమానశాలను, సాయిషమునకు ఈశాన్యముననున్న మోటరుల స్థానమును, బుడ్విగ్ హెజెక్ అను చోటగల సేనా ప్రాముఖ్యతగల స్థానములను, మాక్ మిమనందలి యొక కర్మా గారమును బాంబులతో ముట్టడించితిమి. సోమురంగి కు త్వరము న విశేషము లేమియు గలుగలేదు. మన ముందు సటాలము కాంబిల్లు కొనవలెను బోయి అక్కడ శత్రు శేనముల కుప్పలను జూచెను. సోమురంగి దక్షిణమున, తీవ్రముగ ఫిరంగి యుద్ధము జరిగినది.

హిందెస్థన్ దుర్గత.

లండను, సెప్టెంబరు 24:— హిందెస్థన్ గారు తెచ్చిన క్రొత్త సేనయును సజరమై పోవుటవలన పశ్చిమరంగమున హిందె స్థన్ పరాజయము సురంత విశేషమగుచున్నది. అలెక్షా నెర్డను సేనాముఖమును సగముదాక తగ్గించెను. ఈసేన వంతెనని రెండుక్రొత్త సేనలు, 1,2,3,4, వ ప్రవ్యయ గాడ్ల పటాలముల తోను సహా సోమురంగమున బ్రిటిషువారు ఛేదించిరి. ఆస్ట్రేలియా బల్లెరియా సేనలవా రూతక హిందెస్థన్ కు విజ్ఞాపనముల బంపుకొనుచుండిరి. అలెక్షా కురుష్క దేశమును గూడ విషియాంధరలి తురుష్క స్థానమును వదలివేసి తూర్పురంగమునతేర్చు విషయమున కాశిన్యముతో నున్నాడని అందఱు ననుకొనుచున్నారు. శుతాకీ పట్టణేర్చిన ప్రతితురుష్కుని కాక సమరంగమున బలియ సానములందు తీర్చుట కలదుడేకంటి యున్నారు.

“కోరియర్ డెల్టా సెరా”యను సత్రికా సేనా విమర్శకు విలేగ్ కుమారు హిందెస్థన్ నుగూర్చి యిట్లు వ్రాయుచున్నాడు. పరాసు, కవ్యను, ఇటలీవారి అవస్కందన సుత్తిర్వలో నిలిచిపోవునను నమృతముతో హిందెస్థన్ ఈవీరాన్నిచేయుచున్నాడు. ఈనమృతముతో అలెక్షా 30 సేనా బృందములను తీసివేసి వారికి బదులు 14 బల్లెరియను, 7 తురుష్క పటాలములను నియమించి, వీనిచే రోమేనియనులను నట్లు పెట్టగల ననియు, తరువాత విశేష సేనతో బాల్కనరంగమునందు నునులు సుక్రేయిలును బోగల ననియు ఆలెక్షా హించుచున్నాడు.

పరాసువారికి యుద్ధపు అప్పు

పారిసు, సెప్టెంబరు 23:— ప్రాన్సుదేశము పిడిదనమై న్నను సాంఘికవాది యెవ్వనను సంధికోవ్వకొండని, సాంఘికవాదు లందరును తేరి అప్పు సంబంధమును బిల్లు నామోదిం చుచు 448 మంది అనుకూలముగను, 4 గురు ప్రతికూలముగను వోట్లువచ్చిరి.

ముఖ్యమంత్రియగు బ్రయండుగారు సెలోనికాంగాధి పాత్రమును గూర్చివచ్చిన విమర్శనల సంబంధమున మాట్లాడుచు: జనరలు సుక్రేయిలుగారి నుగ్గడించి సుక్రేయిలుగారియందు ప్రభుత్వమువారికి సంచినవ్యక్తము గలదని చెప్పిరి.

పరాసువారి ప్రకటనము.

పారిసు, సెప్టెంబరు 24:— బోయిసులబ్బి సేరయొద్దను దక్షిణమునను జన్మములు తలపడిరి. మేము వారిని రిక్తిమిచేచు గా వారు హతులై నవారిని చాలమందిని క్షణరంగమున వదలి పారిపోయిరి. వెస్ట్రువాయొయొద్దను కెనెడామాంటుకు ఆస్త్రి యమునను మేము జన్మములను సులభముగా నోడించితిమి. కెనె యుద్ధములు చాలవోట్లును జరిగినవి. 20 శత్రువిమానములను నేలకొల్పితిమి. సోముకు త్వరమున మా ఫిరంగులు తీవ్రముగ శత్రువుల ఫిరంగులు స్వల్పముగను ప్రయోగినవి.

జర్మనుల ప్రతి యుద్ధములు

పారిసు, సెప్టెంబరు 22:— ఉత్తరపువర్తిని నిన్నటి దినము శత్రువులు సలిపిన తీవ్రముగ ప్రతియుద్ధమునకును ఎయిసీనుండి తొలగించి 18 వ సేనను, 214 వ సేనను వినియోగించిరి. 214 వ సేన రహ్యరంగమునకు బంపబడు చుండెను. అది సగము దూరమునకు పోవుగ యరల సోమురంగమునకు విలిపింప బడెను. 14 వ తేదీ నా సేన సోమురంగమునకు వచ్చినది. 19 వ తేదీని దానిని సేనా పంక్తియందుంచిరి. 20 వ తేదీని బోహెజెన్ జిల్లానుం దది పోరుసలిపి విశేషనష్టము నొందెను. నిన్నటి దినము సోమురంగి కు త్వరమున 200 కు నైగా తైచిలు పట్టు పడిరి.

సోమురంగుల ఫిరంగులు కాల్పుట.

పారిసు, సెప్టెంబరు 24:— సోము యొద్ద అవురకె గ్గును బిల్గోయి రంగములలో ఫిరంగులు మెండుగా కాల్పు బడినవి. పదాతులు తలపడలేదు. వాస్తవములో శత్రువులు సెయింటు మేరీలోయకు తలపడ ప్రయత్నించిరి. ఆవట బాంబులపోరు తీవ్రముగా జరిగినది. శత్రువులను మాన వారు కంధకములనుండి తొలిమివేసిరి.

సోమురంగమున ఖైదీలు.

పారిసు, సెప్టెంబరు 23:— నాల్గై 1 వ తేదీనుండి ఇంకెవరు 55800లకు నైగా తైచిలు పట్టుపడిరి. వీరిలో 34050 మంది పరాసువారిచే బడిరి. ఈదినము సోమురంగి కు త్వరమున రెండు ప్రత్యేకయుద్ధములు జరిగినవి. కాంబిల్లునందలి బలియ మైన ఒకయింటిపై మేము రహస్యముగా పడి స్వాధీనపఱచు కొంటిమి. దానిని సంరక్షించుచుండెన 100 మంది మృతులు లొంగిపోయిరి. ఇంకను తూర్పున 50 మంది తైచిలతో కొన్ని కంధకపు పనిముట్లను తీసికొంటిమి.

రష్యా

రష్యావారి ప్రకటనము

లండను, సెప్టెంబరు 24:— ప్రెస్టెలు రుసేని మానరహద్దులకు మును కలితీవరకు పోరుజరుగు చున్నది. రెస్కో + ట్రో భాగమున శత్రువులు ప్రబలముగ విరోధించుచున్నారు. శత్రువులు పలుసారులు తలపడినను మేమువానినోడించి 1500 మందిని పట్టుకొంటిమి.

కూర్లాండునందు తురుష్క సేన.

పెట్రోగ్రాదు సెప్టెంబరు 21:— జన్మము వైరిచోద్యోగులలోను, సరకులతోడను, తురుష్క సేన కీదాంబునకు వచ్చినది.

శత్రువుల వ్యక్తప్రయత్నములు.

లండను, సెప్టెంబరు 23:— రష్యావారియుద్ధకటించిరి. నిన్నటిదినము నాగోచ్ సగోతుమునకు వైరుత్తిదేశము శత్రువులు విషవాయు ప్రయోగముచేసి చాలమందిలలో మృత బడిగాని వారిని దహిమివేసితిమి. బాంబోవిలీక ఆస్త్రియను సమ శత్రువులు విషవాయువు నుపయోగించిరి.

కాకసమరంగము.

లండను, సెప్టెంబరు 23:— గ్రహ్యవా రిట్లు ప్రకటించిరి: గుర్మికునుకు వైరుత్తిదేశము మేముక బలియచుకు శత్రుస్థానమును ఛేదించి మందుగుండు సామగ్రిని, నిలువనరకులను పట్టు కొని వానిని తీసికొని పోజాలక తగులబెట్టితిమి. నల్లము ద్రమునందు మేము మాదు స్త్రీమరులను, రాక్షసిబాగు నిండుగ గల చిన్న ఒడలను ముంచితిమి.

బాల్కను

గ్రీసు పరిస్థితి.

ఏథెన్సు, సెప్టెంబరు 24:— బల్గేరియావారు మెసిడోనియాను విడచిపోవలెనని గ్రీసువారు జన్మనీక వ్రాసిరి. దీనిక బల్గేరు లిచ్చు సమాధానమునుబట్టి భావిస్థితి ఏర్పడగలదని పత్రికలు వ్రాసినవి. మాకు సహజవిరోధులగు బల్గేరియనులు మాదేశమున నిక సంతమాత్రము సుందగూడదు. ఈవిషయము న బ్రజలకు చాల నాగ్రహము కలిగిన దనుటకు తరుచుగా కలుగుచున్న విప్లవములే నిదర్శనము. ఇక ప్రజల నాప వీలులేదని గ్రీసువారు జర్మనులకు వ్రాసిరి తెలియుచున్నది.

పరాసువారి ప్రకటనము.

సెలోనికా, సెప్టెంబరు 24:— స్ట్రీమానది కడనవల్లన కోప్రివా కు త్వరము నను ఫిరంగునన్ను వంకను బ్రిటిషువారు బల్లరు సేనను తలపడిరి.

పరాసు సేన కడమప్రక్కను బల్లరులు తలపడి యోడిరి. వారిలో చాలమంది హతులైరి. సెల్వియావారు కార్మిబ్బక ఎలనుకు నాయవ్యముగ ముందున కేగిరి.

కాలమానస్థితి యుద్ధమున కాటంక మగుట.

లండను, సెప్టెంబరు 23:— సెలోనికా రంగమునందు కాలమానస్థితి యుద్ధమున కాటంక మగుచున్నదని సెలోనికా నుండి పరాసువారు తెలిపినది.

తీవ్రముగ ఫిరంగియుద్ధము

లండను, సెప్టెంబరు 22:— సెలోనికానుండి బ్రిటిషు వారిట్లు తెలిపిరి:— నోహోగ్రిప్రాంతమునందు మనయుద్ధకాటలు శత్రువులపై అన్నివైపు మును గురిపించినవి. బోయిగ్ రంగము నందు తీవ్రముగ ఫిరంగియుద్ధము జరిగినది.

బ్రిటిషు విమానముల దాడి

లండను, సెప్టెంబరు 23:— సెలోనికానుండి బ్రిటిషు వారిట్లు తెలిపిరి:— స్ట్రుమాహోరెక్ రంగములందు ఆంగ్లవిమానములదాడి జరిగినది. మననావిక విమానములు ద్రామాపునమునై శత్రువుల బండ్లమున్నగు వానిపై బయప్రదముగా బాంబులు వేసెను.

హొబ్రూబా రంగము

లండను, సెప్టెంబరు 22:— కాన్స్టాన్టినోపులును అందలి వంతెనను శత్రువులు నశపఱచుకొనుటకు చేసిన ప్రయత్నము లన్నియు శక్తము పైకవి. బల్గేరియనులు రైలుమార్గములు లేకుండుటచేతను విశేష దూరముకుటచేతను కాలము గూర్చి పోవుటచేతను క్రొత్తవేలను యుద్ధరంగమునకు బంపగలరు న్నారు. కాని రోమేనియనులును రష్యనులును సేనలను హొబ్రూబానుం దనాయానముగా గుమ్మరించగలగా! శత్రువులు వల్లము కనుచును బిల్లుకొనుటకు చేయు ప్రయత్నము అక్కడి గగలకొనుటగాను స్వల్పప్రయత్న మే యని తెలియుచున్నది.

క్రీట్ దీవి.

నిరుగుబాటు.

ఏథెన్సు, సెప్టెంబరు 22:— క్రీట్ దీవియందు నిరుగు బాటు ప్రారంభమైనది. బిల్లక కారులు ప్రత్యేకరాష్ట్రీయ పక్షపాలనము చేర్చబడుకొనిరి.

నిష్టనకారులు సేనారంగమునకు బోవుట.

సెలోనికా, సెప్టెంబరు 23:— గ్రీకు బిల్లక కారుల పటాలములలో నొక పటాల మిక్కడ కనరర్తు చేసి ముఖ్య రంగమునకు బోవుటకు సిద్ధముగా నున్నది. జనరలు జింబ్రాకెవ్ గారు గ్రీకు సేన శత్రువులను పారదోలి క్రీత్తవహించి నలుయొనని దెప్పి ముగ్రహించి విజయము సాధించి చెప్పిరి.

రొమేనియా

శత్రువులు వెనకకు వెళ్లారు, అంతేమీదట

బుఖారెస్టు, సెప్టెంబరు 23:—ట్రాన్సిల్వేనియా యందు శత్రువులు వెనకకు వెళ్లారు. డొబ్రూచా రంగమునందు శత్రువులు వెనకకు వెళ్లారు. నిలిచిపోయి పోవచ్చుట తమ స్థానములను బలపరచుకొని యిటుగా నున్నారు. శత్రువుల కుడిపక్క బటాలములను రొమేనియనులు విడిచివేసిరి.

హాలండు

డచ్చివారితూర్పు దీవులు

ఆంస్టర్దాము, సెప్టెంబరు 23:—బహేనియానుండి “టెలిగ్రాఫ్” ప్రతికే క్రింది తంతివార్త వచ్చినది. బాల్టియొద్ద కలవర మతిథయంబడవలెను. డచ్చివారి సేన చాల లెక్కకగా నున్నందున కష్టనకారులు నానాటికి వృద్ధియగుచున్నారు. టంగ్ డాల్ నదీ ప్రాంతమునందు ప్రజలందఱును సాయుధులై తిరుగవలె నున్నారు. దొరతనమునా రిక్కడికి సేనను బంపుట కొంతకాలమువఱకు నిలిపివేసిరి. బాల్టియొద్ద నున్న రెసిడెంటుగారు తమకు సహాయార్థ మొకపటాలమును బంప వలయునని వ్రాసినట్లు.

ఈస్టు ఇండియా దీవులలో విప్లవము.

ఆంస్టర్దాము, సెప్టెంబరు 24:—కష్టనకారులు సమీపముం దున్నానని తెలియుటచే 22 వ తేదీని డ్వాంబీలోనివారందఱును చాల భీతిల్లిరి. చీనావారు దుకాణములను మూసివేసిరి. పాశ్చాత్యులు కోటపడుటనున్న వాకలలో దాగిరి. డచ్చిసేన వెంటనే పట్టణమున ప్రవేశించి ముఖ్యవీధులలోని ప్రభుత్వాలయములను వశపరచుకొనెను. రాత్రి నిశ్శబ్దముగ నుండెను. విప్లవకారులు రెండుసారులు మోయరుటాబోయొద్ద తలపడి పారిపోయిరి. కోటలో పాశ్చాత్యులు సౌఖ్యముగా నున్నారు. అని వెల్లెవ్వెననుండి తెలిగొన్న ప్రతికర తంతివార్త వచ్చినది.

స్వైయిట్సు నెటలుమెంటులో ఋణము

సింగపూరు, సెప్టెంబరు 24:—100 కి 5 వడ్డీయును ధారితప్రత్యములును గల ఋణము ల్య్వలో ఏర్పరపబడును.

ఈస్టు ఇండియాలో విప్లవము

ఆంస్టర్దాము, సెప్టెంబరు 24:—మోంటాబోలో 60 నుండి పోలీసుధర్మాలను వారి నాయకుని కష్టనకారులు తలపడిరి. ఇద్దరు పోలీసువారు హతులైరి. 15 గురికి గాయములు తగిలి నది. కష్టనకారులలో చాలఁగది హతులైరి. అని ముంబాయి నుండి యొకరు హంతల్యు బ్లాక్సుప్రతికర వ్రాసెరి.

డచ్చివారి స్త్రీమరు పట్టుకమట.

ఆంస్టర్దాము, సెప్టెంబరు 23:—“ప్రిన్సు హెన్రిక్” అను డచ్చివారి స్త్రీమరు జన్మము పట్టుకొని జీవగర్భకు తీసికొని పోయిరి.

ఇంకొక తంతివార్త.

“ప్రిన్సు హెన్రిక్” అను స్త్రీమరునుండి 34 నుండి ప్రయాణములను విడిచి పోయి స్త్రీమరును పోవనిచ్చిరి.

మూర్ఖులభిక్తి

బోర్మగీసువారి విజయములు.

కేప్టౌను, సెప్టెంబరు 23:—జర్మను మూర్ఖులభిక్తి కాయందు బోర్మగీసువారు ఉత్తరముఖముగా ముందుకు సాగుచు అనేక శత్రుస్థానముల నాక్రమించుకొని రని ప్రకటించెడిది.

టర్కీ

తురుష్క విమానములు

“బర్మా” స్త్రీమరు కథనము

రంగూను, సెప్టెంబరు 23:—పాట్రిక్ హెండ్రెస్సుగారి “బర్మా” అనుస్త్రీమరు ఈదిగము అంగ్లభేదమునుండి వచ్చినది. దానినావికా కథన వివరముల చెప్పబడినది. ఆగస్టు 19వ తేదీని ఆస్ట్రేలియ తమిళనాడు నౌకాశ్రయమును వదలితగస్టు 31వ తేదీని పోర్టు సెడ్ కేపుకు వచ్చుకటకు కేప్టౌను తమిళనాడు దిగుతగ. ఆమరునాడు ఒకపెద్ద తురుష్క విమానము పోర్టు సెడ్ కేపు మీద బాడినలిపినది. దానినుందు యుద్ధవిమానములు రెండుండెను. బాంబులను వేయుచుండ్రములను తురుష్కులుపయోగించిరి. ఓడలనిదచాల బాంబులు పడినవి. వానిలో నొకటి ఓడపాడువున సగము దూరమునందును ఇంకొకటి ఓడ

వెనుకప్రక్కను పడెను. ఒకహాన్సా నౌకయందు దొక బాంబు పడి ఒకచువనిపోయెను. 5 గురికి బలముగ గాయములుతగినవి. ఒకపటాలమునందు ఇంకొకబాంబు పడెను. ఇంకొకబాంబు ఒకగుంపునందు పడి కొందరు సినిలియనులు చనిపోయిరి. 30 నుండి ప్రమాణీకులు స్త్రీమరునిదనుండి 6,7 వేల గజముల ఎత్తుననున్న శత్రువిమానమును జూచుచుండిరి. చాల సేపటి వఱకు విమానములు ఆగ్నివిరురిపించినవి. తరువాత రెండుదినములకు “బర్మా” గంగూనుకు బయలుదేరినది.

చీనా

హాంకాంగులో దొరతనమువారికి రుణము.

హాంకాంగు, సెప్టెంబరు 24:—30 లక్షల డోలర్లు హాంకాంగుదొరతనమువారిపూచీవీర బదులుపుచ్చుకొనుటకు బోనరులాగా రంగీకరించిరి. వడ్డీ సాలుకు 100 కి 6-వంతున నుండును. 5 1/2 సంవత్సరములలోగా దొరతనమువారి అనుకూలమునబట్టి తీర్మానము. ఈమొత్తము నంతను యుద్ధకార్యముల కొరకు హాంకాంగు దొరతనమువారు ఇంగ్లాండు దొరతనమువారికిచ్చివేసెదరు.

ఆస్ట్రేలియా

ఆస్ట్రేలియా యందు నిర్బంధనైన సేవ.

మెల్బోర్న్, సెప్టెంబరు 23:—నిర్బంధనైన సేవా విషయపుల్లెను సెంటుసభవా రామోదించిరి. 17 నుండి అనుకూలముగను 9 నుండి ప్రతికూలముగ నుండిరి.

చిరకాల నివాసులగు శత్రుజనులు.

మెల్బోర్న్, సెప్టెంబరు 22:—ఆస్ట్రేలియా యందు చిరకాలము నివాసముచేసి ఆస్ట్రేలియను జనులలో కలసిపోయిన శత్రుజనులలో ఆస్ట్రేలియను పటాలములలోజేరి యుద్ధరంగమున బోరుచున్న బంధవులుగలవారికి నిర్బంధ నైన సేవా విషయపు బిల్లునందు తమ వోటు నిచ్చుటకు అధికారముండు నట్లు బిల్లునందు సవరణ చేయబడినది.

ఆస్ట్రేలియా నిర్బంధనైన సేవ.

మెల్బోర్న్, సెప్టెంబరు 24:—నిర్బంధ నైన సేవ శాసనము కూడదని కొందరు పురచందినమున నేడు సభచేసిరి. క్రొత్త సేనలు స్వదేశ సంరక్షణమున కవసరమని వ్యతిరేకలవాదము. ఆస్ట్రేలియా వర్క్సు యూనియను అను కార్మిక సంఘమాదేశమున చాల ప్రబలమైనది. ఆ సంఘమున కధ్యక్షుడుగు స్పెన్సరుగారు నిర్బంధ శాసనము నామోదించుటచే వారతని నా పదవినుండి తొక్కిలికముగా తొలగించిరి.

సింలా

రాజప్రతినిధిగారికి వచ్చిన యుద్ధవార్త.

సింలా, సెప్టెంబరు 24:—22 వ తేదీగల ఈక్రింది తంతివార్త హిందూదేశ కార్యదర్శిగారి యొద్దనుండి రాజప్రతినిధిగారికి వచ్చినది.

ఆంగ్లరంగము.

న్యూజీలండు పటాలములలో జర్మనులు తీవ్రముగా ప్రతియుద్ధములు సలిపిరి; కాని మనపటాలములు వారిని తలమీచేసెను. ఈతీవ్రయుద్ధము జరిగినను, బ్రిటిషువారు తమ సేనాముఖముతో ముందుకు బోయిరి.

పరాసు రంగము.

నెడ్డునందు తియ్యమాంటుకు ఆగ్నేయమున పరాసు వారు శత్రుకుండకస్థానములను వశపరచుకొని చాస్ పాపెటర్ అడవికి తూర్పుభాగమున విశేషదూరము ముందుకు వచ్చిరి.

ఇటలీ రంగము.

ఇటలీవారు ఎంతటి మంచువన్నము మరియుచున్నను, వాన్నికొనగను ఆస్టికో లోయలకు నడుమ తమ ఆవస్థుండనమును జయప్రదముగా సాగించుచు గోరిజయాకు తూర్పునగల ఒక కొండయందు కొంతస్థానమును జయించిరి.

రష్యా రంగము.

ప్లాఖాను నదిపై కోవెలుగోవోవ్ లైలుమాగ్గము ప్రాంతమున శత్రువు లకస్కందనమును ప్రారంభించిరి; కాని రష్యనులు వారిని వెనుకకు బాటదోలిరి. కోవెలుకు దక్షిణమున 40 మైళ్ల దూరముననున్న స్వినికి యను స్థానమునందును, కార్పేలియను కనుమలందును తీవ్రమగు యుద్ధము జరుగుచున్నది.

రొమేనియా రంగము.

పెట్రోసెనీకి దక్షిణమున రొమేనియనులు వెనుకకు పోవుట నిలిచిపోయినది. వారు ఆ ప్రాంతములందు తమ స్థానము దుర్భేద్యము చేసికొనుచున్నారు. రష్యనులును రొమేనియనులును 5 దినములు యుద్ధము సలిపి డొబ్రూచా రంగము నందు జర్మను బల్గేరియను తురుష్కుల ప్రయత్నములను వ్యర్థము చేసి వారిని పాటదోలిరి. శత్రువులు దక్షిణముఖముగా వెనుకకు పోవుచున్నారు.

బాల్కను రంగము.

బల్గేరియనులు కెర్నా సెలెనీకా సేనా ముఖమునకు తూర్పున సెర్వియనులపై ప్రతియుద్ధములు సలిపిరి. కాని విశేషముతో వ్యర్థులైరి. బల్గేరియనులు బెరెస్నిప్సా ప్రాంతమునను తీవ్రమగు ముట్టడి సలిపిరి. కాని తరిమివేయ బడిరి. మిత్రమండలి వారు పికోడేరికి పశ్చిమమున 3 మైళ్లదూరమున తమ ఎడమతట్టున కొంచెము దూరము ముందుకు వచ్చిరి.

తూర్పు ఆఫ్రికా రంగము

పోర్చుగీసువారు రోవుమానదినిదాటి జర్మను తూర్పు ఆఫ్రికాయందు 4 మైళ్ల దూరములోనికి బోయిరి.

II

సింలా, సెప్టెంబరు 23:—21 వ తేదీగల ఈక్రింది తంతివార్త హిందూదేశ కార్యదర్శిగారి యొద్దనుండి రాజప్రతినిధిగారికి వచ్చినది.

ఆంగ్ల పరాసురంగము.

శత్రువులు పట్టుదలతో సలిపిన ప్రతి యుద్ధములను నిశ్చేషముగా భగ్గుము చేసితిమి. కాంటిల్సు బొహువేసెల మధ్యను పరాసువారు నూతనముగా జయించిన స్థానములనుండి వారిని తరిమివేయుటకు శత్రువులు విశేష ప్రయత్నములను జేసిరి. వారనేక పరాయములు వచ్చి మీదబడిరిగాని పరాసువారి యగ్నివృష్టు వారిని మట్టు పెట్టు చుండెను. జర్మనులు తాత్కాలికముగా బొహువేసియందు కొంతభాగము నాక్రమించుకొనిరి. కాని పరాసువారు తమ యగ్నివృష్ట బలమున వారిని బాటదోలిరి.

ఇటలీ రంగము

ఇటలీవారు బ్రెస్సాలోయందు 694-వ కొండను జయించి శార్నోప్రస్థముపై తమస్థానములను బలపరచుకొనుచున్నారు.

రష్యా రంగము

రష్యారంగమునందు లజ్కోవశ్చిమమునను హోలిజ్కోవ్ త్తరమునను కార్పేలియనులయందును తీవ్రమగుయుద్ధము జరుగుచున్నది కాని మార్పేమియు లేదు.

రొమేనియా రంగము

ట్రాన్సిల్వేనియా యందు స్వైయిసులోనులో శత్రుసేన విశేషముగా నున్నందున రొమేనియనులు వెనుకకు బోవలసి వచ్చెను. ఆస్ట్రేలియనులు పెట్రోసెనీ, జురూకు కనుమలను మఱల పట్టితి మని చెప్పుకొనుచున్నారు. డొబ్రూచారంగము నందికను యుద్ధము తీవ్రముగా జరుగుచున్నది. రొమేనియనులు కార్పేలియాపై వోడా లైలుమాగ్గమునకు 19 మైళ్లు దక్షిణముగానున్న ఎంజియారంగమునందు రెండు శత్రు ప్రయత్నములను వ్యర్థము చేసిరి.

బాల్కను రంగము.

సెర్వియనులు షెర్మమునదికి తూర్పున తమ ఆవస్థుండనమును జయప్రదముగా జరుపుచున్నారు. వెస్సా సగస్సు నకును ఫోరినాకును నడుమ మిత్రమండలి ఎడమపంక్తులకు శత్రువులు విశేషమగు ఒత్తిడి గలిగించుచున్నారు. జర్మను ఫాల్కన్ హేనుసేనా కార్పేలియావక సంఘాధ్యక్షుడుగా నున్నప్పుడు ప్రాసి సంతకము చేసిన యొకప్రతిమిటివల సోము, రంగమున చిక్కినది. దాని యందిట్లుండెను. రడచిన కొన్ని మాసములలో మనఫిరంగుల నష్టము మనక రాగారములు చేయగల ఫిరంగులసంఖ్యను మించిపోవుచున్నది. నిలువయున్న మందుగుండుసామగ్రి అసాధారణముగా తగ్గిపోయినది.

మంచి గట్టియైన కాఫీవిత్తులు

దక్షిణ హిందూదేశపు పర్యవేక్షకులైన వెరుగు కాఫీచెట్టునుండి యంత్రముల మూలకముగా విత్తులను చక్కగ ప్రత్యేకించి ఏడేసి పాడ్లవిత్తులను పట్టు డ్రెస్సు సంమలలో కట్టి దక్షిణ హిందూదేశమున రైలుప్రేషనుల వద్ద నుండు ఏయూరికినైనా సరియే ఈదిగువ భరతు పంపబడును.

చిన్నరకము	7 పా	రూ. 4-2-0
మజిల్లగు ఖగ్గులు ప్రత్యేకము		
చాల మంచివిత్తులు ఇటువంటివి ఎక్కడను దొరకవు. స్వాంపిల్లు ఉచితము.		

గణేశ అందు కంపెనీ, నెం. 39, తంబుశెట్టి వీధి మద్రాసు.

THE GREAT WAR.

Raid on Britain: Two Airships Destroyed.

SOMME OFFENSIVE: GREAT AERIAL ACTIVITY.

Russian Campaign: Gas Attacks Repulsed.

GREECE AND THE WAR: THE NOTE TO GERMANY.

[Reuter's Agency.]

THE SOMME FRONT. OPERATIONS ON THE SOMME, British Positions Improved Great Aerial Activity.

LONDON, September 24. A British communique says there was heavy reciprocal artillery firing and isolated actions. We improved our positions and pushed forward detachments in several directions. There was great aerial activity yesterday. Two enemy machines were destroyed in the course of fighting and another forced to descend damaged.

FURTHER BRITISH ADVANCE Enemy's Counter-attack Repulsed. Artillery Activity.

LONDON, September 24. A communique from General Sir Douglas Haig this afternoon says:—South of the Ancre yesterday evening we further advanced east of Courcellette on a front of half a mile, capturing a strongly fortified system of trenches and taking some prisoners. West of Monquet farm the enemy counter-attacked at nightfall with great violence, but were driven back by our fire with heavy losses. There was considerable hostile artillery activity at night time on many parts of the battle front. East of Bethune our artillery exploded an enemy ammunition dump.

Friday's Fighting on British Front EFFECTIVE ARTILLERY WORK. Great Aerial Activity.

LONDON, September 24. Last night's communique from General Sir Douglas Haig said: South of the Ancre we continued to improve our position, pushing detachments forward in places into the enemy's advanced trenches. During bombardment of one section of enemy front yesterday ten hostile gunpits were seen to be destroyed and fourteen others severely damaged, and five ammunition pits were blown up. Our artillery to-day caused a big fire in a village much used by enemy supply and transport. There was very great aerial activity yesterday. Fifty of our machines made a most successful raid on an important railway junction, doing much damage, destroying two ammunition trains and causing many violent explosions. Equally successful raids were made on enemy railway works, sidings, aerodromes and other points of military importance. There were also many fights in the air. Three hostile machines were destroyed, five others driven down damaged, and many others broke off fight and were seen to descend steeply. Five of our machines are missing.

Total of Somme Prisoners, French Capture Fortified House.

LONDON, September 24. PARIS.—A communique says the total prisoners captured since July 1st exceeds 55,800, of whom the French took 34,050. Two isolated operations were carried out north of the Somme to-day. A fortified house near Comblès was surprised and captured. A hundred German defenders surrendered. Several trench elements were captured further east with forty prisoners.

Aerial Fights on Somme Front, Hostile Machines Forced Down.

LONDON, September 24. PARIS.—This afternoon's communique says:—There were fifty-six aerial fights on the Somme front yesterday, and ten hostile machines were forced down. We bombed the forest of Hauthuist, the station at Finisephe and Roset railways on south-west of Comblès, an aerodrome at Hervilly, a motor depot north-east of Soissons military establishments at Ladwigshafen, and a factory at Mannheim. North of the Somme operations have been relatively quiet. Our outposts advanced to the edge of Comblès and discovered numerous enemy corpses on the ground. South of the Somme there has been lively artillery firing.

To Recapture Lost Positions. All German Attempts Fail.

LONDON, September 24. Reuter's correspondent at headquarters in a message, dated the 20th inst., says the Germans during the past twenty four hours delivered several heavy counter-attacks in an attempt to recapture positions. They were generally repulsed, but got home in one or two cases. There was severe fighting resulting in a regained entry into Courcellette and the trenches between Flers and Martinpuich. Our artillery dropped a terrific barrage in the rear of the Germans to cut off their retreat and prevent the bringing up of reinforcements and supplies. Then the British infantry attacked driving the Germans from all their temporary recoveries with sanguinary losses. The weather continues bad, and rain has converted the battle area into a sea of mud, but as a result of ceaseless work on road making, the Boches will not obtain much respite from the ceaseless cannonade.

The Great German Counter-Attack. Composition of Attacking Forces.

LONDON, September 23. PARIS.—A communique says: Yesterday's great German counter-attack on the north bank was delivered by the eighteenth corps withdrawn from the Aisne and the 24th division. The latter had entrained for Russia, but when it had proceeded half way it was ordered to return to the Somme, which was reached on the 14th. It was put into the line on the 19th and engaged on the 20th in the Bouchavesnes district, where it suffered enormously. Over two hundred prisoners were taken north of the Somme yesterday.

Artillery Activity on Both Sides. British Communique says:—South of the river Ancre there was artillery activity on both sides. Enemy's trenches were entered east of Neuville St. Vaast and prisoners taken.

Artillery Activity on the Somme, Enemy Driven Back.

LONDON, September 24. PARIS.—Last night's communique reported fierce artillery duel in Bouchavesnes and Billay sectors on the Somme, but no infantry action. The enemy in Vosges attempted to attack south of the Sainte Marie Pass. They were driven back to their trenches after lively bombing fight.

Canadian Casualties.

OTTAWA.—It is officially stated that the Canadian casualties to August 31st were killed and died 8644 wounded 27,212 missing 2005.

Naval Air Raids. Enemy Aerodromes Heavily Bombarded.

LONDON, September 24. It is officially announced that naval aeroplanes attacked the aerodrome at Westerem, and the results appeared to be highly satisfactory. Reliable reports show that previous raids on Westerem have caused many casualties and considerable damage. Naval aeroplanes to-day also heavily bombed aerodromes at Ghistelies and Handzaome and returned safely.

Enemy Attacks Repulsed.

LONDON, September 24. PARIS.—Communique says.—The German attack on Poir Labbee farm and southward was dispersed leaving numerous dead. We easily repulsed German attacks on Pepper hill and southeast of Thiaumont. There were aerial battles over most of the front. A score of enemy aeroplanes were brought down. Our artillery was active north of the Somme. The enemy replied feebly.

RUSSIAN FRONT. RUSSIAN OPERATIONS IN CAUCASUS.

Fortified Position Captured. Vessels Sunk by Russians in Black Sea.

LONDON, September 24. A Russian communique says:—South-west of Glumichan we broke through a fortified position, capturing ammunition and stores. We burnt the latter owing to our inability to carry them away. In the Black Sea we have sunk three steamers and several sailingships laden with coal.

Enemy Massed Attacks Repulsed. Fortified Position Broken Through.

LONDON, September 24. A Russian communique says:—Yesterday, south-west of Lake Narotch we repulsed massed attacks interspersed with gas attacks. Southeast of Baranowitchs the enemy also liberated gas.

Turkish Troops in Courland.

LONDON, September 24. PETROGRAD.—Turkish troops have appeared on the Riga front with German officers and equipment.

Stubborn Fighting. Between Pripet and Rumanian Frontier.

LONDON, September 24. Russian communique says that stubborn fighting is taking place between the Pripet and the Rumanian frontier. The enemy is strongly resisting our advance on the Upper Sereth. We have repelled all counter-attacks and taken fifteen hundred prisoners.

ROUMANIAN FRONT.

The Operations in Dobrudja.

Failure of Enemy's Plans.

LONDON, September 24. Reuter learns that high Rumanian military authorities regard the enemy plan in Dobrudja, which was the capture of the great bridge and town of Constanza, as having

TELEGRAMS.

failed definitely. The Bulgarians are unlikely, owing to the great distance and lack of railways and the lateness of season, to send further reinforcements while the Russians and Rumanians can pour troops into Dobrudja. The enemy movement against the Vulcan pass is probably only a local enterprise intended to secure mines.

The Rumanian Commander.

LONDON, September 24. General Averesco, in whom General Mackensen appears to have met his match, is an ex-ranker.

Enemy's Retreat Ceases. Minor Operations.

LONDON, September 24. BUKHAREST. A communique says:—There have been minor engagements in Transylvania. The enemy in Dobrudja has ceased to retreat and has fortified himself. The Rumanians have put to flight a number of units of the enemy right wing.

Important of Rumanian Success.

LONDON, September 24. Although a Rumanian official communique states that the Dobrudja battle ended on the 25th in the enemy's retreating southward and, by adding that he is burning villages as he goes, gives the impression that the retreat was considerable, the "Petit Parisien" asserts that the Rumanian General Staff have not yet made clear the importance of the success obtained.

THE BALKANS.

THE SOLONIKA FRONT.

Bad Weather Hindering Operations.

LONDON, September 24. A French official message from Salonika reports that bad weather is hindering operations.

Strove British Attacks.

The French official message from Salonika says:—On the left bank of Struma the British attacked strong Bulgarian detachments north of Kopriva and towards Lake Thinoz. Violent Bulgarian counter-attacks against our left wing were repulsed with heavy loss. The Serbians progressed northwest of Kajmackalan.

Increased Artillery Activity.

LONDON, September 24. A British official message from Salonika reports that our warships shelled the enemy in the neighbourhood of Neohori. There has been increased artillery activity on the Doiron front.

Successful British Raids. Bulgarian Transport Bombed.

LONDON, September 24. A British official message from Salonika reports successful raids on the Struma and the Duran fronts. Naval aircraft bombed an enemy transport at Drama, apparently with good results.

Communication Between Central Empires and Turkey.

Allies' Hope Nearly Realised.

ALLAHABAD, September 24. LONDON, September 23. It appears from an article by the Swiss military critic, Colonel Gubionsky, that the Allies' hope of cutting communication between the Central Empires and Turkey is already realised in a great measure. Colonel Gubionsky says that food for Germany and munitions for Turkey and Bulgaria both went by the Danube, on which the traffic this year has been colossal. The entry of Rumania and the capture of Orsova prevent this use of the river and leave only a single line of railway through Belgrade and Mish, which is absolutely inadequate. ("Pioneer.")

STRUMA RIVER CROSSED.

British official message from Salonika says:—Struma front the river has been crossed in three places. Jeviman which was set on fire has been occupied and the enemy driven before us. We met strong opposition attacking Kardzovbaia. Counter-attack from Neveljen was entirely dispersed. Naval field artillery successfully bombarded the enemy trenches east of Nedhori. Our patrols were very active on the Doiron front. Weather conditions are unfavourable owing to mist. The Serbians have further progressed 250 yards on plateau of Kajmackalan in spite of the resistance of the Bulgars who have been reinforced. The Serbs co-operating in Dobrudja have inflicted heavy loss on Bulgars and captured eight guns.

WAR AT SEA.

German Capture of a British Steamer. A German Report.

LONDON, September 24. A Berlin telegram says that the German naval forces in the North Sea, during the night of the 21st inst., brought into Zeebrugge the Great Eastern Railway steamer "Colchester."

Dutch Steamer Seized.

LONDON, September 23. AMSTERDAM.—The Germans have seized the Dutch steamer "Prins Hendrik" and taken her to Zeebrugge.

Passengers Allowed to Proceed.

AMSTERDAM.—Thirty four passengers were taken off from the "Prins Hendrik," which was thereupon allowed to proceed.

EAST INDIES.

Revolution in Dutch East Indies.

Panic in Djambi.

LONDON, September 24. AMSTERDAM.—A telegram to the "Telegraaf" from Weltevreden says there was a panic at Djambi on 22nd owing to a rumour that rebels were in the neighbourhood. Europeans took refuge on river boats under protection of the fort and Chinese shut their shops.

Dutch troops immediately entered the town occupied public buildings in principal streets. The night was quiet. No attack was made. Insults attacked Moeratebo but were repulsed. Europeans safe in fort.

TELEGRAMS.

Rebellion Progressing.

LONDON, September 24.
 A. S. P. D. A. M.—"Telegraph's" message from Batavia says: That the disorder at Djambi is more serious and that the rebels are daily increasing owing to sufficiency of troops. Expedition to the region of the Tungkai Rivi where whole population is in armed revolt has been postponed. Resident at Djambi has asked for a battalion to be sent as reinforcements.

Insurgents Attack.

LONDON, September 24.
 A. S. P. D. A. M.—Handelsblads Surabaja correspondent wires that insurgents attacked Major Off commanding sixty policemen at Moiratoebo and killed two and wounded fifteen. Insurgents lost heavily.

Great Britain.

ZEPPELINS OVER ENGLAND.

East and S. E. Coast Raided.

LONDON, September 24.
 It is officially announced that a number of hostile airships visited the East and South-east Coast of England to-night and bombs were dropped at various places. The raid is still proceeding.

Outskirts of London Attacked.

Airship Brought Down in Flames.

It is officially announced that hostile airships attacked Lincolnshire and the Eastern Counties and outskirts of London. The latter attack, which was made from north-east and south-east at about midnight, was beaten off by anti-aircraft defences. One airship was brought down in flames in Southern Essex. It is reported that another fell off the Essex coast, but this is not confirmed. No reports as to casualties or damage have yet been received.

Two Zeppelins Destroyed.

LONDON, September 24.
 The Zeppelin raiders did not apparently come so near London as on the 3rd instant, since the gunfire heralding their approach at midnight was fainter but observers on roofs and bridges were treated to a magnificent spectacle of shrapnel bursting around the Zeppelin somewhere in remote outskirts of London. The spectacle was a short-lived one, as the Zeppelin finding its reception too hot, made off and the cannonade quickly died off. Momentary flashes in the sky indicated that the conflict was not finished, and an hour later observers in the city saw a small cigar on the horizon to the eastward burst into incandescence. It was not a vivid flame lighting up the heavens as on the 3rd instant, but onlookers had no doubt that it was a flaming Zeppelin and cheered enthusiastically. Some waited to see if there would be any other victims, but, as no further disturbance of the peaceful starlight sky took place, they returned to their beds in the highest spirits.

Messages from correspondents at various points between London and the coast of Essex describe the delight of the spectators at the destruction of the airship. At one in the morning gunfire brought people from their houses to points of vantage, whence they watched the airship travelling in an easterly direction held by concentrated searchlights with shells bursting in close proximity. Gunfire ceased and profound silence ensued. Then a red spark was visible and the flames could be seen creeping to the top of the airship till it became a mass of flame. Before the final crash the airship stood bolt upright, then dashed to the ground head foremost. The cheers of the crowd spread to London, where an incandescent cigar like object was remotely visible.

It is officially announced that a further Zeppelin was brought down and twenty-two prisoners were taken. The casualties were twenty-eight killed and ninety nine injured.

Detailed Report of Casualties.

Not Yet Received

LONDON, September 24.
 The Twenty-eight killed and ninety nine injured in Zeppelin raid were in London. Detailed reports of casualties and damage have not yet been received. The two raiders brought down in Essex were both large and of new pattern. Fourteen or fifteen airships took part in the attack.

Southeastern, eastern, east midland counties and Lincolnshire were the principal localities visited. The attack on London was carried out by two airships from southeast between one and two in the morning and one from the east between twelve and one. The aeroplanes went up. Bombs were dropped in southern and southeastern districts.

More Details.

LONDON, September 24.
 Official details of air raid show that only slight damage was done in provinces except in one east midland town where two were killed and eleven injured. Some damage was done in metropolitan area but of a non military character. It is now estimated that twelve airships took part. Considerable number of small dwelling houses and shops were demolished or damaged in metropolitan area and a number of fires broke out. Two factories were injured. Some empty railway trucks were destroyed and permanent way slightly damaged in two places. Details of casualties in London are seventeen men, eight women and three children killed and forty-five men, thirty-seven women and seventeen children injured.

Kitchener Memorial Fund.

LONDON, September 24.
 The Kitchener Memorial Fund now amounts to over £300,000 sterling.

Prince George Enters Naval College.

LONDON, September 24.
 Prince George has been gazetted Cadet at the Naval College, Osborne.

The Silver Market.

LONDON, September 24.
 Messrs. Montagu's report says:—The tone of the market is much better than the movements in price indicate. The leading feature of the week was a

TELEGRAMS.

sharp fall in the holding of silver rupees by Indian treasuries amounting to nearly two crores. The fall has been continuous since the end of July in spite of the large amount of fresh silver coined by the Indian mints. The movement of the China exchange were also favourable, and sales of sycees from China no longer leave a working margin. American supplies remain small. It is anticipated that the United States mint will be a buyer for some time to come.

Director-General of Indian Medical Service.

LONDON, September 24.
 Appointment is Gazetted of Surgeon-General Sir Pardey Lukis as the Director-General of Indian Medical Service.

Indian Army Officers' Gallantry.

Three Awards.

LONDON, September 24.
 The "London Gazette" announces that the D. S. O. has been conferred upon Captain James Walker Jones, Indian Medical Service, for wrenching a bomb from a demented soldier, thus saving others from injury, and upon Sec Lieut Henry Malkin Hance, Indian Army Reserve, for conspicuous gallantry in mining operations. The Military Cross has been awarded to Sec Lieut Cuthbert William Short, Indian Army Reserve, who attacked enemy machine gunners with his machine gun, thus enabling our cavalry to advance.

Government of Hongkong Loan.

APPROVED BY COLONIAL MINISTER.

LONDON, September 24.
 HONGKONG.—Bonar Law has approved of flotation of a local loan of three million dollars guaranteed by the Government of Hong Kong. The interest is six per cent and the loan is repayable in 5½ years at the option of the Government. The whole amount will be given by Hong Kong to Imperial Government for war purposes.

Straits Settlements

War Loan to be Issued Shortly.

LONDON, September 24.
 SINGAPORE.—Government war loan in the form of 5½ local bonds will be issued shortly in straits settlement.

Famous Rubber Pioneer Commits Suicide.

LONDON, September 24.
 Mr. Charles Hampford, the well-known rubber pioneer has been found dead in his mansion in Sussex with a gunshot wound in the head. He had been very distressed owing to the death of his son at the front.

France.

French War Credits Passed.

Statement by Socialist Deputies.

LONDON, September 23.
 PARIS.—The Chamber voted the provisional war credits by 448 votes to 4 after hearing a statement of the unified socialists supporting the vote because, as they said, not a single socialist could accept a peace, leaving France mutilated.

M. Briand, Premier, replying to criticisms of the Salonika command, paid a warm tribute to General Sarrail, who, he said, enjoyed the confidence of the Government.

Hindenburg's Plight.

ALLAHABAD, September 24.
 LONDON, September 24th.—Marshal Hindenburg's failure in the West has been further accentuated by the defeat of the last reinforcements brought up. He has practically reduced the Verdun front by one half; and all these units have been broken at the Somme by the British, including two new divisions and the 1st, 2nd, 3rd and 4th divisions of the Prussian Guards. He is beset with appeals for troops from Austria and Bulgaria and is credited with the adoption of harsh measures to force Turkey into the eastern front at the expense of the Asia Minor campaign, and also to take every Turk capable of holding a rifle and place them in fortified positions against Russia's Caucasian army.

The military critic of the "Corriere della Serra" states that Hindenburg is basing his plan on the belief that the present offensives by France, Russia and Italy will come to a standstill very shortly. In this belief he deprived the fronts concerned of thirty divisions and joined to them 14 Bulgarian and 7 Turkish divisions, and with this force he reckons that he can so crush Roumania that he will be able to concentrate a large army in the southern Balkans to deal with General Sarrail. ("Pioneer").

Greece.

Important Issues on German Reply.

To Greek Note.

LONDON, September 24.
 ATHENS.—Important issues are said to be depend on the German reply to the Greek note which according to newspapers demand that Bulgars evacuate Macedonia. Note declares that Greek public opinion, irritation of which has been manifested by frequent revolutionary movements, will with difficulty countenance further sojourn of hereditary enemy on Greek soil and continuance of outrages.

Revolution in Crete.

LONDON, September 24.
 ATHENS.—It is reported that a revolution has broken out in Crete. The revolutionaries have formed a provisional Government.

Greek Revolutionary Troops.

Leave for the Front.

LONDON, September 24.
 SALONIKA.—A battalion of the Greek revolutionary army paraded here preparatory to leaving for the front.

TELEGRAMS.

General Zimbrakis, addressing them, exhorted them to expel the invaders. He called for cheers for the allies.

Australia.

Australia and Compulsion.

LONDON, September 24.
 MELBOURNE.—The Senate has passed the Compulsion Referendum Bill by 17 votes to 9.

Naturalised Aliens to Vote.

LONDON, September 24.
 MELBOURNE.—During the first reading of the Referendum Bill in the Senate an amendment was inserted allowing naturalised enemy subjects, whose sons are serving with Australian forces to vote in the Referendum Opposition Inaugurated.

LONDON, September 24.
 MELBOURNE.—Anti conscription campaign was inaugurated here to-day in the Town Hall. The chief argument of the opponents is that men will possibly be needed for Home Defence. The Executive of the Australian Workers Union the most powerful union in the Commonwealth has suspended Spence, its President for supporting conscription.

AFRICA.

Portuguese Advance in East Africa.

LONDON, September 24.
 CAPE TOWN.—It is officially announced that the Portuguese continue to advance northwards in the airman East Africa and have occupied several enemy positions. TAHIDIA OCCUPIED.

LISBON, September 24.
 LATER.—It is officially announced that Portuguese column which crossed river Kovuma at Nthica occupied Tahidia and captured naval gun. Main column captured Lukot, seized war material abandoned by enemy in barracks at Migomba and factory lower down Kovuma.

MEXICO.

The Attack on Chihuahua.

Foes Unite in a Raid.

LONDON, September 24.
 WASHINGTON.—A thousand of Carranza's soldiers joined Villa when the latter raided Chihuahua on Saturday.

Germany.

Air Raid on Germany.

Important Factory Bombed.

LONDON, September 24.
 PARIS.—In a communique issued this afternoon it was mentioned that warrant officers Tarascon, Levoir and Barne had brought down their sixth, tenth and eleventh machines respectively, and Lieutenant Deullin his seventh. Describing the air raids on Germany, the communique said:—Warrant officer Baron, accompanied by a bombardier, left yesterday evening and dropped three bombs on the military establishments at Ludwigshafen. Continuing they dropped bombs on an important factory at Mannheim, where a fire and several explosions occurred. They returned safely.

United States.

Suspension of Business in America.

NEW YORK.—Owing to the employers refusing to permit subway, elevated, and surface employees to join unions, practically every union in New York has ordered suspension of work on the 27th instant. If that order is obeyed, thousands of factories and mills will be shut down and vehicular traffic and work in the docks will cease.

INDIAN TELEGRAMS.

(FROM OUR OWN CORRESPONDENTS.)

(BY WIRE.)

Simla.

Official War News,
Cables to the Viceroy.

SIMLA, September 24.
 The following telegram, dated the 20th instant, has been received by H. E. the Viceroy from the Secretary of State:—

Several determined counter-attacks on the British positions were repulsed. The Germans made a powerful effort to dislodge the French from their newly-won positions between Combles and Bouchavesnes. The attacking masses rushed to assault several times, but the assaulting waves were smashed in succession by French fire. The Germans momentarily occupied a portion of Bouchavesnes, but were driven out by a French bayonet charge.

The Italians have captured Hill 694 in the Brenta Valley and are continuing to consolidate their positions on the Carso plateau.

Fighting continues on the Russian front west of Lutsk, north of Halicz, and in the Carpathians, but the situation is unchanged.

The Rumanians have had to fall back in Transylvania in the Strein Valley before greatly superior forces and the Austrians claim to have re-occupied Petroseny and Szurouk Pass.

Fighting continues in the Dobrudja and the Rumanians repulsed two attacks in the region of Enigea, 19 miles south of the Constanza-Cernavoda Railway.

The Serbians vigorously continue their offensive east of the river Chernam. The enemy is still resisting on the allies left on the heights between Lake Prespa and Florina.

TELEGRAMS.

A document signed by General Falkenhayn, when Chief of the Staff was captured by the British on the Somme front says: "The wastage of guns in the last few months has been considerably in excess of production, and there has been a serious diminution in reserve ammunition."

II

The following telegram dated the 22nd instant has been received by H. E. the Viceroy from the Secretary of State:—

The Germans made strong counter-attacks on New Zealand troops, but all were driven off north and withstanding this heavy fighting the British advanced their front.

The French captured several positions of trenches southeast of Thiaumont Wood, Verdun front and advanced their line in eastern portion of Vaux Chapture Wood. The Italians notwithstanding heavy snow falls obstinately continued their offensive in the mountain region between the Vonsicsson and Aulco valleys and in the hill east of Gorizia captured a position.

The enemy assumed offensive on the river Stockhod in the region of Kovel Rovno railway but were repulsed by the Russians. Fighting is also taking place in Siniuchy region 40 miles south of Kovel and in Carpathians.

The Rumanians have stopped their retirement south of Patroseny and are fortifying themselves. The Russians and the Rumanians after their five days battle have repulsed the German Bulgarian and Turkish troops in the Dobrudja and these are retiring southwards. The Bulgarians made violent counter-attacks on the Serbians east of the Gerna Salontka front, but were repulsed with heavy loss. They also renewed their attempts against Berensipsa but were driven back. The Allies have advanced on the left wing three miles west of Pzoderi.

The Portuguese have crossed the river Rovana and advanced four miles into the interior of German East Africa.

The Imperial Legislative Council.

SIMLA, September 24.

At the next meeting of the Imperial Legislative Council the Hon'ble Mr. K. V. Rangaaswamy Iyengar will ask (Did the Government in or about 1841, in issuing directions for the final and complete withdrawal of Government control over religious institutions, remark that the continuation of the management of the lands (belonging to the institutions) is due as a measure of justice to the agriculturists whose contracts and engagements have been made in anticipation of the continued management of the land by the Government, and in such cases that it will be sufficient that the net proceeds of the land should be paid without reservation to the native administrators of the institutions to which they belong. (b) If so, have the lands belonging to the Srirangam Temple and other institutions in various parts of India continued to be managed by Government, and in pursuance of the instructions so given. (c) If so, will the Government be pleased to state the names of such institutions and the present annual value of the lands so managed. (d) Is it a fact in the case of the Srirangam Temple only a portion of the income of such lands has been given to the temple and that in the case of other institutions a similar practice has been followed. (e) If the answer to (C and D) is in the affirmative, will the Government be pleased to state (1) the names of the institutions referred to and (2) whether the balance of the funds is ear-marked or lying in the various treasuries to the credit of these institutions? (f) Do the Government propose to direct that the full annual income of the said lands and the surplus accumulated funds, if any, should be made over to the temples and mosques whose committees may apply for them?

The Bahrain order in Council 1913, is extended for another six months.

The Hon'ble Mir Asad Ali Khan gave notice of two questions which he desired to put in the Imperial Legislative Council regarding the latest two conferences of the Ruling Chiefs and the eligibility of British Indians to compete at Indian estate examination. These questions were disallowed as questions affecting the relations between the Governor-General in Council and Native States in India are not permissible under rule 3 (a) of the question rules.

Bombay.

Alleged Defamation of Solicitor.

Suit Against the "Bombay Chronicle."

BOMBAY, September 24.

At the Bombay High Court to-day, before Mr. Justice Macleod, the suit filed by Mr. Surajmull B. Mehta, Solicitor, against Mr. B. G. Horniman, the Indian Newspaper Company, Ltd., and Mr. A. P. Brewin, Editor, proprietors and printer, respectively, of the "Bombay Chronicle," claiming Rs. 25,000 as damages for alleged libel came up for hearing. The plaintiff took exception to two articles published in the "Chronicle" in March last, in which certain comments were made in connection with two suits. Mr. Surajmull acted as attorney for one of the parties in the suits, and he alleges that certain comments were falsely and maliciously made against him. The first and third defendants in their written statements admitted the publication of the articles, but said that the words used were not libellous and did not mean what the plaintiff alleged they did. They said the words, in so far as they consisted of the facts put in evidence at the trial of the suit, were published "bona fide" and without malice, and that in so far as they consisted of expressions of opinion they were fair and honest comments made in good faith and without malice upon those facts which were matters of public interest. As to such portion of the articles, if any, which were not put in evidence at the trial, they said the same was true in substance and in fact. Issues were then raised on Mr. Surajmull's plaint and the written statements of the first and second defendants. The hearing of the case is in progress.

Bombay Share Market.

BOMBAY, September 24.

The market in Cotton Mill continues firm, and the undertone is also firm. The feature is the sensational rise in the Tata ordinary shares. Centrals were unchanged at Rs. 2,550 and Swadeshis at Rs. 1,350 and Colaba Land and Mill shares declined to Rs. 1,425.

Crescents were firm at Rs. 225. Fazulbhoys declined slightly to Rs. 810 and Currimbhoys to Rs. 415. Davids to Rs. 632½, and Indore Malwas to Rs. 530. Indian Bleaching advanced to Rs. 350 and Kohinoor to Rs. 785. Madhowsjis were steady at Rs. 1,580 and Pearls were in demand at Rs. 535. Standard declined to Rs. 1,725. Bank shares were unchanged. In Miscellaneous shares Bombay-Burmahs were firm at Rs. 1,210. Tata Iron and Steel ordinary advanced to Rs. 370, and deferred touching Rs. 1,500 declined to Rs. 1,450, and Tramways were firm at Rs. 342½.

3½ per cent. Government paper were quoted at Rs. 79, and 4 per cent. terminable loan at Rs. 97½. 4 per cent. Conversion loan ex-war ran Rs. 91 and Warrant Rs. 10.

Railway Communication Interrupted.

KATIHAR, September 24.

The line at mile 3-15 to 3-16 between Sisinghabad and Rohanpur on Katihar, Godagiri section of the E. B. Railway was rendered unsafe for the passage of trains due to the bank being cut away in places by a wash caused by the cyclone weather. The transhipment of passengers and parcels is proceeding. It is hoped to restore through communication this evening.

LATEK:—The bank between Singhabad and Rohanpur is since repaired and through communication restored.

Calcutta.

THURSDAY CYCLONE.

Eighty Cargo Boats Sunk

CALCUTTA, September 24.

From enquiries made to-day at the port police it is ascertained that reports of river accidents owing to Thursday cyclone have arrived from all local river stations except Budge-Budge. Altogether eighty cargo boats laden mostly with jute, five steam launches, two police boats and one motor boat have sunk. The approximate value of the cargo sunk is two lakhs of rupees. No loss of life is reported from any station. The fireman of the "Swadesi" reported missing yesterday is safe.

Village Huts Washed Away.

CALCUTTA, September 25.

Calcutta suffered very little from the effects of the recent storm, but reports are now beginning to arrive from the interior of village huts being washed away. By the over-flow of the Damodar and the Ajy rivers a large number of villages in Burdwan, Moorshidabad and Birbhum districts are under water and the people are taking shelter in high places, railway stations and public buildings. Flood water will, it is feared, do great injury to standing crops.

Bengali Recruits.

Fourth Batch Leaving for Nowshera.

CALCUTTA, September 24.

The fourth batch of the Bengalee Double Company will leave Howrah for Nowshera on Tuesday at 7-30 p.m. Time table is following: Bankipore 8-40, Allahabad 17-16, Cawnpore 22-2, Delhi (Thursday) 3-30, Lahore 21-25, Rawalpindi (Friday) 8-8, Nowshera 13-45.

The third batch left somewhat unexpectedly on Friday last. Members of the committee were present at the station and a fairly large crowd collected notwithstanding rainy weather and gave the recruits a cordial send-off.

CALCUTTA CORPS IN THE CINEMOTOGRAPH.

An interesting parade of all volunteers in Calcutta took place in the fort this morning when official cinematograph pictures were taken of the forces. All Calcutta Corps were represented and the turn out for each unit was large.

Burma.

Turkish Air Raid on Port Said.

The "Burma's" Experience.

RANGOON, September 24.

A most exciting voyage is reported by Patrick Henderson's steamer the "Burma" which arrived here from home to-day. Everything went all right from the 19th August the date of departure from Liverpool until Port Said was reached on the 31st. On the following day a Turkish aeroplane raid was made on Port Said. There were 2 fighting machines and four bomb droppers used by the raiders. Several bombs were dropped over the ships, one of them falling ahead at half-ships length and another on starboard side, one bomb fell into the hold of a Haosa boat and one man was killed and five severely wounded. Another bomb fell among some troops and a third in a crowd some civilians being killed and wounded. Passengers, some thirty in number, were all on the deck calmly watching the aeroplanes which Captain Courrin says, were clearly seen at a height of six to seven thousand feet and were continuously fired at. Two days later "Burma" started for Rangoon.

Rangoon Telegraphs Interrupted.

RANGOON, September 24.

Since Thursday, 4 P. M. no Reuter's cables or other telegrams have been received here. On enquiry at the telegraph office a representative of a local press was informed that it was impossible to get in communication with Calcutta, as all (six) lines are interrupted and down Burma has been completely cut off from the news-centres of the world for over 36 hours, owing to a severe storm which developed at the Sand Head on Thursday. Reuter's and other messages began coming in to-day.

Fires in the Magwe District.

RANGOON, September 24.

In connection with the recent fires in Magwe District oil fields eighteen arrests have been made.

South India.

PONDICHERY NEWS.

PONDICHERY, September 23.

A cable received by the Mayor informs the public that the French Indian contingent now at Hyeres will be sent to Algeria at the commencement of the winter.

M. Lourde and another young conscript, among the French Indian soldiers, have been admitted in the aviation squadron. They have sent a photo of their first aerial excursion.

M. Telon, Procureur de la Republic, left for France last night "via" Colombo.

An Overseer's Suicide.

PULLEKOTAH, September 24.

Ratnam Pillai, an Overseer of the F. W. D. here, committed suicide by throwing himself into a well close to the town. His body was recovered last evening. It appears that he was doing duty as a draftsman in the "New Palace" works, and was transferred on promotion as an Overseer some time ago. It is said that he did not take to this new job kindly, and his superior appears to have reported to the higher authorities that he was unfit for the work. The young man—he was about 27 years of age—seems to have taken this to heart, returned to Pudukotah from Pirmayam to request the State Engineer to revert him to his original post, which the latter seems to have consented to. But the man, in spite of this favourable reply, did not go from the office premises and was standing there the whole night and till 10 o'clock the next morning. When he was questioned by the clerks of the F. W. D. office, he would not reply. He afterwards seems to have returned home, removed his ear-rings and ring and handed them to his wife, and then departed. He has been missing ever since till his body was recovered last evening. The deceased was a poor man and has left a wife and three children.

Complaint Against a Principal.

DISMISSED UNDER SECTION 203, C. P. C.

BANGALORE, September 25.

Mr. H. R. Cox I. C. S., District Magistrate, disposed of the complaint made by Mr. C. C. Jermiah of Bangalore against Mr. V. K. Iyengar, Principal, Central Institute of Commerce under Section 500 I. P. C. for alleged defamation. The complaint stated that Mr. Iyengar in course of letters written to Dr. and Mr. Kelly parents of Miss Kelly who brought a case of defamation against Mr. Iyengar and in which latter was acquitted, had made imputation against the complainant. Some of the paragraphs in those letters the complaint alleged, were highly defamatory to the complainant and moreover were absolutely false and unfounded. The District Magistrate dismissed the complaint under Section 203, C. P. C. His Honour thought that considering the letter were addressed to persons who were at any rate friends of the complainant it was "prima facie" impossible to think that the accused had any intention or knowledge that he would have the reputation of the complainant. His Honour also took into consideration the time that had elapsed since the alleged offences were committed.

United Provinces.

News from Allahabad.

ALLAHABAD, September 24.

In spite of the inclement weather here keen interest was taken in the general municipal elections which began to-day under the new Act. In the civil station ward Messrs. Milner Chien and Mohan Lal were elected.

Mr. L. Stuart will officiate as a Judge of the Allahabad High Court on its reopening in place of Mr. Justice Pigot on deputation.

Sir Ashutosh Mukerji arrived to-day at Allahabad to spend the Puja vacation.

BRIEF TELEGRAMS.

It is notified that the Maharajah's regiment, hitherto known as Mysore Local Service Regiment, will henceforth be called "Mysore Horse".

During the absence of Mr. N. Venkatesa Iyengar, Meteorological Reporter to the Government of Mysore, on two and half months privilege leave from the middle of the next month Mr. B. N. Garudachari, Assistant Observer, will act as Meteorological Reporter.

The P. and O. Company now notify that the mail steamer "Salsette" will not sail till 2 P. M. on Wednesday the 27th September.

In municipal election for two city wards in Allahabad Lala Sheocharan Lal and two Hindus who did not resign have been defeated. Babu Dandekar Das withdrew his candidature.

The Burma Government have directed acquisition by the Collector of 414 acres of land now covered with woods, pine apple and jungle on Promie Road for the Burma University.

The new High Court building at Allahabad is ready, and the records and furniture have commenced to be removed. Work will commence in the new building after the vacation. It is expected that His Excellency the Viceroy will probably open the new Courts formally some time next month.

Bombay will shortly possess an up-to-date motor ambulance for prompt removal of animals to the hospitals. In response to application for help from the Commissioner of Police, the Bombay Society for prevention of cruelty to animals and the committee of Sakarbai Petit Hospitals for animals, have sanctioned Rs. 5,000 being half the cost of such an ambulance will. The ambulance be under police control.

Latest Telegrams.

LONDON, September 22nd.—Colonel Swinton, R. L. Commandant of the new armoured warfare service, was received by the King yesterday and described the new machine and their work. The King whose interest in military science and general was always great was much pleased with the account given work at the front. The King's reception of Colonel Swinton carries its own significance. (Pioneer's Cable)

కలరా వైద్యము

(ఒక చిత్ర కథ)

[చిత్రా శంకర దీక్షితులుగారు]

I

నమజానావున కింకను వివాహముకా లేదు. ఆతని కిష్టము కమాళము పొలికిం గుండి యుండును. ఆతడు విశాఖపట్టణములో నాలుగేండ్లు వైద్యకళాశాలయందు చదివి, పరీక్షలయందు తృప్తిపై రెండేళ్లకాలమునుండి కాకినాడలో నానువుత్రి యందు వైద్యునిగా పనిచేయుచుండెను.

ఆతని స్వగ్రామము నవాపూరు. అతడు విశాఖపట్టణములో నడుపుచుండిన కాలమున అనగా నేటికి నాలుగేండ్లకు బూర్వము, వృద్ధుడగు నాతనితండ్రి, కుమారునకు తన కండ్ల యెదుట వివాహము నొనరింపదలంచి, స్వగ్రామమున ముసలగుండ్రులో కుమార్తెగానున్న వేంకటరత్నముగాకి కెండవ కుమార్తెయగు శ్యామలాంబను వివాహమున కీయవలసి కదని కోరగా, నాతడు ముఖమును దిగించి, చూలోచించెద నని చెప్పిపోయి వానిని దిశములలో పరునిద్వారా తానీయ దలచుకొన లేదని కబురు నెఱసెను. శ్యామలాంబ కప్పటి కని మిదవ మేడుగ్రామ పాఠశాలలో మాదవల్లాను చదువుకొను చుండెను. రమణారావుకూడ యామెను వివాహమాడవల యునని యుద్దిష్టించుచుండెను. శ్యామలాంబకూడ యరుగు పొరుగువా కీ ప్రశంస నెత్తికొన్నది. చిరునవ్వు కన్నులు నిలువక పొరిపోయెడిది. కాని వేంకటరత్నముగారి కీరంబంధ మెంత మాత్రము నిష్ఠువులేదు.

కారణమేమియన, మమ్మ బోలిక లోకులు కొందరు విచారంబు వేంకటరత్నముగా తర్చుటనో యొకరిద్దరితో రహస్యముగా నుచ్చరించిన క్రింది విషయములు తేలినవి.

రమణారావు పెదతండ్రి కొమార్తె యొక్కతె. — విశ్వంధ్ర యొకకురకవానితో కొంత కాలము క్రిందటలేచిపోయి నదట! ఆతై నామె తల్లిదండ్రు లామెను పెదకత్తెచ్చి యింట జెట్టి కొనింట! వాకిని రమణారావు తల్లిదండ్రులకును గూడ కాకపోకుండును, పంక్తిభోజనములు నాటినుండియు నుండిన వట! ఆప్పటినుండియు అన్నదమ్ముల కుటుంబములును రెండః నాంతుగా వర్గభేదంబు బడుచుండెనట! కాయంశములు నిజమే యైయు, వీనికిని గ్రహణారావునకు నేమిసంబంధమున్నది! ఆతని వాకి కతన విద్యనభ్యసించు చుండెనుకదా! రెపాత డెచ్చట ప్రా నుగ్రహము చేయుచుండెన నీతప్పున్న వా కన్నయ! ఆని యాతని స్నేహితులు కొందఱు నీతని జెప్పినను, ఆతడు కాని, యాతనిభాగ్యకాని యీరంగతి నెఱుంగలేకపోయిరి. శ్యామలాంబకుమార్తె మీదియందు తన వివాహమునకేల యున్న రాగలదన గ్రహించుట కనకాశము లేకపోయెను.

రమణారావునకు మార్తె మీదియందు ప్రక్కలో బల్లమువలె నుండెను. తన్నుగోడె పట్ల నెవ్వరైన యిచ్చికప్పుడే నెండ్లిమాడవలయునని యాతడు దృఢనిశ్చయముడై యుండెను. కాని యాతడా యూరకున్న కాలమున శ్యామలాంబ మూఱున కీగుణలేకు గనికెట్లెక్కిని కొద్దుండియుండిన దినములు వృత్తికి వచ్చినప్పుడు మార్తె ముందు "అక్కటా! అనుకొనిన తావున నెండ్లియైనయెవల నాశీషనోవేదన లేకుండియుండును కదా! యని యనమున విచారపడుచుండువాడు. ఇంతకును నేకు రమణారావు కాకనాడ ఆస్పత్రియందు దశవాహముడై యుద్ధాగ్రమున నున్నవాడను నిజమే పులియుండెను.

ఆ నాలుగేండ్లలో రనేకమగు మార్పులు జరిగినవి. రమణారావు తల్లియు దండ్రులుగూడ స్వగృహములకు చేరి నాత డే గృహమున కధికారి యాయెను. ఆతనితమ్ము తిద్దరును, కాకి నాడలో విద్యాలయమున నాతనితమ్ముడై యుండి విద్య నభ్యసించుచుండెరి. తో డెవ్వరును లేకుండుటచేతను కొద్దియే గొప్పయే భూమియందుకుటచేతను ఆగోడెవంటవానిని కరుగు న్నుకొని, తమ్ములకు లోటులేకుండ చూచుచుండెను.

వేంకటరత్నముగారిని కూడ కాకినాడ గుమకొస్తనకు పదలయింపబడెను. ఆత డెవ్వని గూడారావుపేటయందొక తాటియాకింటియందు నివసించుచుండెను. అప్పటి రాతనిక వివాహమున కెదిగిన కూతుం డ్రెద్దరును, ముగ్గురు కుమారులునుండి. వీరుకాక నెండ్లియైన కుమార్తెయొక్కతె, కన్నకొన నత్తిం కించుందు కావునము చేయుచుండెను. ఆతడు వ్యవసాయదా గుడు. చండీబిల్లి యొక్కతె. మొత్తము సంతాన మూతని భాగ్య ముఖప్రసవము కందినచో నెవరందుకును. ఆనోగములన నాతనికి నెలకు రెండు రూపుముననచ్చును. పొలుకు భూములున్న

150 రూపుములు సిస్టు వచ్చును ఈరూపాయలతో నాతడు ముగ్గురు పుత్రులకును చదువు చెప్పించవలయును. ప్రస్తుత మిద్దరు కుమార్తెలకు వివాహము చేయవలయును. శ్యామలాంబ నెట్లైన నెవ్వరికైన ముడిపెట్టవలయుననిన వాని కిష్టములేదు. సంతాన మందరియందును, తల్లిదండ్రుల కామె యందుప్రీతి. కారణ మామెతెలివి తేట లసాధారణములనియు, లోయరు సెకండరీ పరీక్షకు జరుపుచుండె ననియు, భాగవత భారతము లవిచ్చిన్నముగా నగ్గము చేసికొన గలదనియు నై యుండవచ్చును.

శ్యామలాంబకు పండ్రిండెండ్లు మూరు చుండెను. అంత వఱకును వివాహము కుదురలేదు. తగిన సంబంధము తెచ్చుట సామాన్యము! ఈ కాలములో వరకట్నములకు మితిలేదు. ఏ యెద్దునకో, మొద్దునకో కట్టిపెట్టెద మనినను, వారల కట్లు జేయుట యిష్టము లేదు. ఆమె సూర్యారావు పేటలోనున్న బాలికా పాఠశాలలో చదువుకొను చుండెను. కాని యంత వఱ కామె యాయూరున నున్నదని రమణారావునకును, రమణారావు వచ్చుట నున్నవా డని యామెకును తెలియదు. ఒకరి కొకరు మాగ్గమునందెన్నడును తారన పడలేదు. రమణారావు నివాసము సూర్యారావుపేట ఆస్పత్రి ప్రక్కనున్న సందు లోనే యైనను; విధి యంతవఱకును వారల కనోగ్యవృద్ధిపై పథిగాముల జేయలేదు.

శ్యామలాంబ ప్రస్తుతస్థితి యెట్లుండెనా? దేహమున మున్నున్న లావణ్యము తగ్గుచుండెను. పూర్వమువలె కండపు స్త్రీగా నిప్పుడామెకంటి కగువడుటలేదు. కారణమేమందురా? అవివాహిణియై యున్న కాలమునం దామె, యుక్తవయస్కురాలగు నన్నభిలిచే కాబోలు నింట నామెకు సరిగా తిండి యిడకుండుటయే! చూచితిరా! ఎవరితప్పున కెవ్వరు కష్టపడ వలసివచ్చినదో! ఎవ్వరో రమణారావు పెదతండ్రి కుమార్తె యొక్కతె తురకవానితో లేచిపోయినదని కదా! నేడీశ్యామ లాంబకు నింట సరిగా నన్న మిడకుండుట! ఓహిందూషితరు లారా? మీకేమి సోకినది! అమాయకు రాండ్రగు బాలికల జిహ్వారుచుల నీరితిగా వ్యసనముచే పెదరా? ఎవ్వరిదోషమునో తెచ్చి యొక్కని నెత్తిపై నాగోపించిన మీకీ బాలికను కష్టముల జెట్టిన యుసురు తగలదా? శ్యామలాంబ! మన నూర్చిగా మేము నీయడ సానుభూతిని జూపించుచున్నాము! దైవము నే నమ్మియుండుము.

ఆ దినములో కాకినాడలో కలరా దేవత తన ప్రతా పము కఖండముగా జూపించుచుండెను. దినదిన మెంతలేదనినను, నలుబది, ఏబదియంది కీ వ్యాధి సోకుటయు, నందులో నొక కొందరు మృతినొందుటయు, నూరెల్ల హోహోరావములతో నిండియుండెను. వైద్య సహాయము మాత్ర మవిచ్చిన్నముగా జరుగుచుండెను. ఆ దినములలో మన రమణారావు స్వసాఖ్య మును నుఱచి, యిరువది నాలుగు గంటలును, కలరా పీడితులకు నావధముల నిచ్చుచు, తన యావచ్చుకొని ధారవోయు చుండెను. ఆతడు, సూర్యారావుపేట, రామారావుపేటలలో చికిత్స కధికారులచేత నియోగింపబడియుండెను. రామారావు పేటలోని వ్యాధి యిప్పుడే ప్రజ్వలిల్ల నారంభించెను.

II

గ్రామములో కలరాదేవత ప్రవేశించి, నేటిక మాసము దినములాయెను. నానాటి కింతవఱకునయ్యది వృద్ధిగాంచుచుండెనేనాని! క్షీణించుట లేదాయెను. నరుగునొడ్డలయందును, కుట్టుకుండలయందును, నూతులయందును, చెరువులయందును, పురపాలక సంఘమువారు దినమువీడిచి దినముచుందులను జల్లించి, కలరావ్యాధి పీడుకులై గతించినవారు ధరించిన వస్తువుల నుపయోగించిన వస్తువులను గూడ పరకురాముప్రీతి గావించి నవి కావించుచు కన్నీస్పర్శచే శుద్ధిజేయునవి చేయుచు నుండెరి. కాని కలరాక్షీణించుట మాత్రము గాన్నింపలేదు.

క్రమముగా నీకలరావేంకటరత్నముగారి యింటబ్రవే శించి, చండీబిల్లి నెత్తుకొని పోయెను. ఆదినము నెరచుకారావా గృహప్రవేశమును గావించెను. మందు నొసగెనుకాని, యాబా లిక, శివంపరలసిన దినములు గడచియుండుటచేత కాబోలును పరకుర పడించెను. వేంకటరత్నమును వానిభార్యయును జెప్పనలకి కాని దుఃఖములలోనుండుటచే వారాతని గుర్తించలేక పోయిరి. కాని శ్యామలాంబ యాతడుగృహమున కాలజెట్టిన తుణముననే రమణారావును గుర్తించెను. ఆతడును, వారల నెల్లర గుర్తించి, మిగ్గుకుండెను. తనపని యాదినమున వారింట్ల తీరిన దనుకొని యాతడు తిరిగి యిరువది యిండ్లకై పోయెను. కాని వారి హృదయమున తిరిగి శ్యామలా ప్రతిబింబమే ప్రతిష్ఠింప బడెను. శ్యామలకష్టయై, కరువుప్రదేశమున నున్న బాలికవలె

నుండిన యాశ్యామలాంబ యాతని కంటబడెనదిమొద లాతని కొక విధముగ వేట్టితలకెక్కెను. ఆదినమున నాతడువారియింట కేగినప్పుడు శ్యామలాంబ నొసట కుంకుమయును గాంచెన, మెడలో మంగళమాత్రము లేకుండుటయు గుర్తించెన. శ్యామలకష్టముగు నారూపమునకు గారణమునుగూడ గ్రహింపగలెను మండువేసంగి తాపమునకును, తీరికలేని పనిబడలికకును ఆ సూతనాంశ మొక్కటి జేరి, యాతని నారాత్రి నిశ్రావిహీనుని జేయుటయేకాక, యన్యాయ త్రచిత్తుని గూడ నొనరించెను.

ఆ మరునాడుదయమున నాతడు నిద్రలేచుటకు బూర్వ మార్చికోట కప్పడే వేంకటరత్నము గారు వచ్చి వేచియుం డెరి. వారి యింట నింకొక బాలికకు కలరా కనబడినదనియు, కుమారావుగా రతిత్వరితముగా నరుగు దేరవలయు ననియు నాయన తెలుపుట కరుదెంచెను. రమణారా వెవ్వరో యాడే దింకను గుర్తించుట లేదు. ఇప్పుటి రమణారావు మునుపటి రమణారావు. కాదు. మునుపటి నున్న నీ మొగమున నిప్పుడు మీ సములును, గడ్డము నుడయించినవి. మునుపు బక్కపలచినగా నుండినవా డిప్పుడు కొంచెము పుష్టిగా నుండెను. మున్ను గు మా రైదడుగుల రెండంగుళములవా డిప్పుడు నుమా రారడుగుల మనిసి యాయెను. మున్ను నిగనిగ లాడు నాతని మొగ మిప్పుడు బహుశః ఆతిడేయధ్య నొందిన కష్టములచే నొందిన ధృచింతవే కాబోలును, గంభీరముగా నుండి యుండినను, మోటుగా నుండెను. వెనువెంటనే వచ్చెదనని చెప్పి, రమణారావు వేంక టరత్నముగారిని సాగనంపి, తాను దుస్తులను దిరించుకొ తగిన యావధములను సంచీయం దిడుకొని బయలుదేరెను.

అతడు రామారావుపేట జేరునప్పటి కింకను నారున్నర కాలేదు. వేంకటరత్నముగారి యిల్లుజేరి లోన బ్రవేశించి చూచునప్పటి కాలినివిపాద మేమనిచెప్పనచ్చును. ఆతని నేత్ర ములు బాష్పాకులితము లాయెను. ఇప్పుడో యింకనో యన నట్లు పుంచుమనై, మూతలుపడుచున్న నేత్రములన ఎప్పుటకు నసాధ్యములగు ప్రయత్నము లొనర్చుచు, నిద్రవఱకే శల్యావ ప్రయై యున్న శ్యామలాంబ యాతని నేత్రముల కింతవిపాదమున గలిగించెను. శ్యామలాంబకు మాత్రము రమణారావునుగూడ గలిగిన తుణమున నొక్కొంతసంతోష ముప్పటిల్లెనని య వె హృదయమే సాక్ష్యము.

రమణారావు పొరలినచ్చుచున్న దుఃఖసంద్రము న కట్టి తాను వచ్చినపని జూడ నారంభించెను. తనయొద్దనున్న విలువగల యావధములనెల్ల నాత డామెకై వినియోగించెను. ఎట్లకేలకు సాయంకాల మగునప్పటికి, కలరాదేవత శ్యామ లాంబను సాధింపలేక వెడలిపోయెను. కాని వారము దినముల వఱకును, శ్యామలాంబమాత్ర మెప్పుటి శ్యామలాంబ కాలేదు దినదినమును, రమణారావు రామారావుపేటలో పనియున్న ప్పుడెల్ల, వేంకటరత్నముగారి యింటి కేగుచు శ్యామ లాంబకు స్వయముగా నావధనేన జేయించుచు, వీలులే నప్పుడు తనసోదరులలో నెవ్వరికైన నంపుచు, నాలడు శ్యామ లాంబ కృతజ్ఞతను సంపాదించెను.

ఆమె కట్లు మందు నొసంగు దినములలో నొకనాడు శ్యామలాంబ కారోగ్య మభివృద్ధి నొందుచున్న కాలమున ర మణారావు హస్తములను రెంటినిక కథానాయిక తనకర్తములతో బట్టుకొని, యాతని మొగమువైపు తేరబారి నూచుచు బాష్పాకులితనేత్ర ద్వయముతో, కించిద్గర్గస్వరముతో

“నేనింకను జ్ఞాపక మున్నానా? నేనెవ్వరినో యెలు గుదురా? అని ప్రశ్నించెను. రమణారావు కన్నుల దుడుదుకొ ని, యామెకన్నీటిని తన జేబురుములతో శుడిచివైచి, యామె నోదార్చెను. “జ్ఞాపకములేకేమి? ఇక్కడ కెన్ని దినములకం దట వచ్చినారు?” ఆగదిలో నెవ్వరును లేకుండటజూచి శ్యామలాంబ, తన చరిత్ర సంతయు జెప్పెను, తా నాయూర న బడిలో చదువుచున్న యంశమును బదిహేను దినములలో రీతులు జరుగనున్న సంగతియునుజెప్పి,

“మావారు మోటావాండ్రు. మిమ్ములను నిష్కారణముగ నవమానించి నారు. నాకిప్పుటి కీసంగతి బోధపడినది నేన మాత్రము మీమేలు మరువను. నే నీవిధాన నోర్రలేకున్నాను రేపు దర్శన మిచ్చెదరా?” యని వేడుకొనెను. రమణారావు తలనూచి తాను పోవుటకై లేచెను.

వేంకటరత్నముగారి కీ రమణారావెవ్వరో రెండ ది ములక్రమే తెలిసెను. ఆదినమున, రమణారా విల్లుగిడిచి పోవ చుండగా, బజారునుండి యరుదెంచిన వేంకటరత్న మాత విలిచి “అయ్యా! మీకు మేమెంతయు కృతజ్ఞులము మీదయ పలన, మా యమ్మాయి పునర్జీతయైనది. ఇక లేమకు శ్రమవలదు మావా రెవ్వరైనవచ్చి మందు దెచ్చెదరురెండే! “అని గూడా

ప్రాయముతో బలికెను. లోపలినుండి యీ మాటలు వినుచుండిన క్యాబలాంబ “అయ్యో!” అనెను. “అదేమి” యని అడిగిన రెండ్రో కాలేషియములను అని సమాధాన మిచ్చెను. “నిరుజారావుమాత్ర ము” అయ్యో” యనుదాని కథయును ప్రసంగింపఁగలెను.

అట్లు నేంకటరత్నముచే నిరస్కృతుడైన రమణాచార్యుడు, ఘోరమయిన నెల్లప్పుడును క్యాబలాంబ యొక్క గూఢమును నిలిపి కాల మేరీలని వెళ్లబుచ్చుచుండెనో క్యాబలాంబ యును, నడవేటవలెగా రమణాచార్యు యాపమును చూచుచు నూజించుచు, రెండ్రోకాతికమునకు విసుగునొందుచు నన్ను సానులందును విముఖుతో ప తిరిగివ్యాధి పీడితయగు నెవరాయనలలోగా కనుపట్టుచుండెను.

వాచము దినములలో నూరిలో కలరా తగ్గవని వదంతి పుట్టెను. అయ్యది క్రమముగా ప్రవహించుచుండెను. పురమునకులు యథాప్రకారముగా సంఘటించుచుండిరి. మూసివేయఁగల సారథాల లన్నియు దిగి తెరువబడెను. బాలికా పాఠశాలకు బాలికలు యథాక్రమముగా వరుడెంచుచుండిరి. సంపూర్ణముగా స్వస్థురాలు కాకుండుటచేతనో మఱి కారణమునో క్యాబలాంబమాత్ర మింకను వచ్చుచుండుటలేదు.

అట్లాక దినమున రమణాచార్యు హాస్యత్రిలో నావధముల నిచ్చుచు గూర్చుండియున్న కాలమున, వివాహియగు పండ్లదొడ్ల బాలిక యొక్కర్తుతన కంటిని పరీక్షింపవలయునని యాతని గోరుచు, నరసమృత్యుతోడ నావధమున జెప్పి యాతని ప్రక్క నసారాలోనికి దీసికొనిపోయి, యాతడు కచ్చును ఎరీక్షింపుచున్న కాలమున, నాతని జేబులో నేనియో పదనేను. ఆ పదమిదిగది, తల్లబోయి జేబులో చేయిజెట్టుచుండగా నామె “క్యాబలాంబ” యనియెను. ఆమాటయందలి పదములముచే గూబోలును వానిహస్తము జేబులోనికి పోలేదు. అప్పు పరీక్షించిన తర్వాత నరసమృతిరిగి పదునొకండుగంట గు మందులై పచ్చెదనని తీర్మానముచెప్పి, మూలమున వేళయైనదని పారిపోయెను. రమణాచార్యుడూ తనకై జీవితమున్న వ్యాధిగ్రస్తురాలను సాగనంపి, తనజేబులో చేయిజెట్టి యొకయు కరమును దీసెను. అత డానందపరవశుడై యుండుండి క్రందిరిలని చదునదొడగెను.

‘మనోవల్లభా’, నా తల్లి దండ్రులకు నేనొక బరువుగా నున్నాను. వారి ప్రస్తుతపు యత్నములు నా కేమియు పునస్కరించలేదు. నా యిష్టముండినవోట నే వివాహము జేసికొని, వారల కిదువును తప్పింప దలంచుచున్నాను. ఈ యుత్తరమును దెచ్చిన నరసమృత్యు నాకు పరమ స్నేహితురాలు. నావైచితుని చిరులేదా? ఏదానినుండి, కంటికి కిందపైకెక్కినాని, నోటికి కిందపైకెక్కినాని, పదార్థమును నే నెఱుంగను. మిమ్ములనే నమ్మియున్న న్ను దరి జేర్చరానా? మీ సమాధానమునకై యెదురుగానుచున్నాను.

ఇట్లు విధేయురాలు, క్యాబలాంబ. నరసమృత్యు పదునొకండు గంటల కనుకొనిన రీతిగా నుండు కరుదెంచి, యింటికిపోయి భోజన మాచరించి, క్యాబలాంబతో నాడుకొనుటకు బోయెను. ఇద్దరు నొంటిగా నున్నపుడు నరసమృత్యు తాను తెచ్చిన పండును క్యాబలాంబ కొంగెను. ఆమె దానిని కండ్లకద్దుకొని, యాత్రుతతో నుండుటకు నారంభించెను.

ప్రాణదాయిని, నీజాబునకు సంతోషించితిని. అయ్యదియే నన్ను పునశ్చి విశుని జేసినది. నాకుగూడ నిన్ను వెండ్లాడవలయుననియే చంపుది. కాని మీతల్లిదండ్రు లొప్పుకొందురా? వారికయియుగా నీవు వ్యవహరింపగలిగెదవా? నే నన్నిటికిని సంసిద్ధుడై యున్నాను. నాపక్షముననిచ్చి, లెగాయిదా లేమైన వచ్చిన యెడల సద్గురుకు సమర్థుడైన మిత్రులు కొందరున్నవారు. వారలను కనుగొనెదను. శ్రీ రామోంబు లొద్దువా రెవ్వరైననుండురా? తిరిగి నీవు సారథాల కెప్పటినుండి పోవునునో తెలుపవలెను.

ఇట్లు నీశ్రేయోభిలాషి రమణాచార్యు

వాచముదినము లీవిధముగా నరసమృత్యు తనకంటికి నుండును బుచ్చుకొనుటకు కుదయమన నజుడెంచుచు, తీరికకాలములందు క్యాబలాంబతో నాడుకొనుచుండెను.

క్యాబలాంబ యొక తనకంటికి రమణాచార్యు ననుసంధుట కల్గెనని యాలోచించి, తాను కాకినాడ వచ్చినదియు నుండియు తన సహనానియు, యత్యంతాత్మలైయుండిన నరసమృత్యును

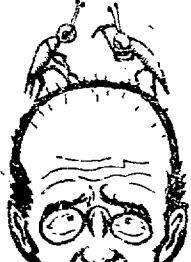
నిలిపించి, యామెతో నాడుకొను మిష వెట్టి యామె కీమిష యము నంతయు బూసగుచ్చినరీతిని చెప్పి, యామెను నమ్మించెను. నరసమృత్యు క్యాబలాంబయందు తనకుండిన ప్రేమాభిరేకమువలన, యామెకు ధైర్యముజెప్పి, దూతికయై యిద్దరుకును పొందిక నొడగూర్చుచుండెను.

వ్యవసానము వేలుగా చెప్పవలయునా? పైత్రభుద్ధ ప్రయోదశి సోమవారమునాడు రమణాచార్యు ఆసుపత్రి పని త్వరలో ముగించి, యుదయము తొమ్మిదిగంటలకు ముఖ్యమిత్రు లిద్దరుతో తనయుంట గూర్చుండియుండెను. ఆవె నుకటి దినమున, నా తని ప్రీయమిత్రుడగు నరమణాచార్యు సబుబజ్జీగా రింటికిపోయి, యాతనితో నొక గంట కాలము వజరును మాట్లాడి, యాతని సహాయము నడించినచేయు. జగన్నాథపురమున ఓస్టాల్లయమునందు, పుణ్యోక్తి తుడు సర్వసామగ్రితోడను బాబాభజంత్రితోడను సిద్ధముగా నుండెను. అంతలో క్యాబలాంబ మూలములోనుండి పుస్తకములను చేరబట్టుకొని, నరసమృత్యుతోగూడ రమణాచార్యునిట్లజేరెను. జనమందరును జగన్నాథపురమును, ముబజ్జీపంపన వెట్టి గుత్తుపుబండ్లలో జేరిరి. జయప్రదముగా కనాహము జరిగెను. క్యాబలాంబకును రమణాచార్యునకు వారిమిత్రులకును నాటిమధ్యాహ్నము జడ్డి విందుజరిగెను.

ఈవివాహపువార్త వాదిని నరసమృత్యు గామారావు పేటలో తనయుంట నూదెను. ఈంతయు నల్లరియైనది. వేంకట రత్నముగారి కోపమునకు మితిలేదు. ఆదినమున నాత డాలస్యముగా కోర్టు జేరునప్పటి కప్పుడే జడ్డి కబురుపెట్టిరట! ఆలస్యమునకు నుండలింతు రేమో యని, భయపడుచు నాతడు పోవగా, నేమియు మాట్లాడక, “నీ కూతురు వివాహమున కిది కట్నము” అని యాత డాతనికి నెలకు పది రూప్యములు జీత మభివృద్ధిజేసెనని తెలిపెను. క్యాబలాంబ గుణమే, జడ్డివదాన్యతకు గాఢము.

చిన్న పురుగులు
వెద్ద వెద్ద బట్టతలను జేయును.
చుండు, బోడి యగ్గుట, వెండ్రుకలూడుట, పుర్రెవై జిల, అన్నియు చుండుపురుగులవలన గలుగును.

పాఠకులారా! ఈపురుగువలె రేయింబవళ్లు, విధివిరామములేక మీరు పనిచేసినచో మీమీ గృహములలోని నేల కొట్టెల్ల బంగారుతో నింపబడియుండును.

Don't Let 'em Dig

తీరిక లేక పనిచేయుచుండు ఈచుండు పురుగునకు, అతివ్యాప్తికయి పేరిందిన తేలేటిగ సహకారిగా నుండదగినవంటు.

చుండు ఆరంభమయిన వెంటనే నిరోధక నిష్పంధద్రవ్యముల నుపయోగించక పుత్రేషించినచిరకాలముననే బట్టతల వారితో సహాధ్యాయ గావలసినవచ్చును.

కావున ఇట్టి పరమశత్రువును “కామినియా నూనె” సహాయమున సంహరింపుడు. చుండును బోగొట్టును. వెండ్రుకలను రాలివేయు. పుర్రెచుండును బోగొట్టును. తలకట్టుకు పరిమళ సుగంధద్రవ్యము.

ఈరీతిని, నకలు నూనెలను తయారు చేయువారి మోసమున పడకుడు.

వెల బుడ్డి 1-కి రు. 1—0—0 వి. పి. రు. 0—4—0
,, 3-కి రు. 2—10—0 వి. పి. రు. 0—7—0
డె చి త ము.

ఈ సుగుణముల ఋజువు పరచుటకయి, అధికావీటి పంపుకొనువారికెల్ల ఒకసారి వాడుకొనుటకు సరిపోవునంత నూనె గల సీసా ఉచితముగ బంపబడును.

సోలు ఏజెంట్లు:—
ఆంగ్లో యిండియన్ డ్రగ్ అండు కెమికల్ కంపెనీ,
నెం 155, జుమ్మామసీదువీధి, బొంబాయి.

ఒక వాచి ఇనాము.

సిరా అద్దకనే వ్రాయునట్టి ఫ్లాన్క్ పేనా సిరాబుడ్డితో సహా రు. 2.20 లు వెల గల దానిని తెప్పించుకొను వారికి ఒక వాచి ఈనాముగా ఇవ్వబడును. మదరాసు మెయిలు ఆర్డరు కంపెనీ, 87 వై నాబజారు, మదరాసు.

సర్వవృశ్చిక విష నంబీవిని.
నూరు (100) రూవాయలు బహుమతి.

ఏడ్చుచు వచ్చువారు!

నవ్వుచు బోదురు!!

తేలుకొండిపోటు వలన, మంట పోట్లకు తగిన పరిహారమును బొంద లేకమిగులకష్టపడువారలకై మేమి యావధమును గని నెట్టితిమి. కుట్టిక పోట నీమందును డైరెక్ట్ లో ప్రకార ముపయోగించిన ఒకటిరెండు నిమిషములలో మంటలు పోట్లుపోవును. ఈయావధమునందు గుణము లేదని ఋజువు చేయు వారలు

మా యావధమును మాకు తిరుగవలసి తమకు నెలవైన మొత్తమును రాబట్టుకొనుటయేగాక (100) నూరురూపాయల బహుమతి నందుటకును వర్తలగుదురు.

వెల 2 సీసాలు గల ప్యాకెట్లు 1-కి 8 అ. పోస్తేజి 5 అణాలు
ఒకచేతడవ (2) ప్యాకెట్లు తెప్పించుకొన్న పోస్తేజి ఉచితము
1 డజన్ ప్యాకెట్లలను పోస్తేజితో రు. 5.0.0
1 డజన్ ప్యాకెట్లు కొన్నవారికి (1—8—0) వెలగల
ఫాక్ సలర్ ఫోటో పేనా ఇనాము.
స్వాంపిల్ కోరువారు అధికా ప్రాంపు పంపవలెను.
టి. సీతారామ మొదలియారు.
3. కందప్ప మొదలిపిడి, తిరువల్లి కే.జి, మదరాసు.

“ఇందుమతి పరిణయము.”
కుమార భూర్జటి ప్రణీతంబగు చక్కని ఆంధ్రకావ్యము. తిరుపతి వేంకటేశ్వర పరిష్కృతము
వెల రు. 0—10—0.
“అవ్వారాయ యశశ్చంద్రోదయము.”
ఆణివిళ్ళ వేంకట సోమయాజి మహాకవి ప్రణీతము. సంస్కృతము; అలంకార శాస్త్రము. వెల రు. 2—0—0.
ఈ రెండు గ్రంథములను ఏక కాలమందు కొనగోరు విద్యార్థులకును పుస్తకభాండాగారములకును ఈ 1916 సంవత్సరము ఆక్టోబరు నెలాఖరు వరకు సగము వెలకియ బడును.
వలయువారు:—
“మేనేజరు” ముసునూరు సంస్థానము,
నూజవీడు, కృష్ణాజిల్లా.

ప్రపంచ చరిత్ర
(నాల్గవసంచిక నెలువడినది)

గ్రంథకర్త గా హరిసర్వోత్తమరావుగారు, ఎం.ఏ. లోకములో ఎన్ని రాజ్యములలో కలిగినవి. గలించినవి. ఎందరో రాజులు పుట్టివారు, గిట్టివారు. ఎన్ని యోజాతులు మనినవి, చనినవి. ఎందరో మహానుభావులు జన్మించివారు. నిర్వాణ మందివారు. జరిగిన యుద్ధములకు లెక్క లేదు. ప్రబలిన మతములకు మితిలేదు. అయిన మార్పులకు అంతిము లేదు. పట్టణములు పల్లెలైనవి. పల్లెలు పట్టణము లయినవి. రాజ్యములు అడవులైనవి. అడవులు రాజ్యములైనవి. అనాగరికులు నాగరికు లైనారు, నాగరికు లనాగరికు లైనారు. ప్రభువులు అంకితు లైనారు, అంకితులు ప్రభువులైనారు. ధనవంతులు దరిద్రు లైనారు, దరిద్రులు ధనవంతు లైనారు. జ్ఞానవంతు లంధకారమునబడినారు, అంధకారముననున్నవారు జ్ఞానవంతు లైనారు. ఈ యంతటికిని రెండే కారణములు—కాలము, మానవుడు. 6 సంచికలు 2.0.0.

ఎప్పుడెప్పుడు ఎచ్చపెచ్చట ఏఏ విధముగా ఈరెండు కారణములు పనిచేసినవో తెలిసికొనుటకు ఎవ్వరికి ఇష్టముండదు? ఎవ్వరికి కుతూహల ముండదు?

ఆ యిష్టమును పూర్తిచేయునది మా ప్రపంచ చరిత్ర. ఆ కుతూహలమును సంతృప్తిపరుచునది మా ప్రపంచ చరిత్ర
ప్రపంచచరిత్రా కార్యాలయము
145, టంకసాల వీధి, మద్రాసు.

ప్రకటన

ఆంధ్రపత్రికా సంచార కార్యదర్శియగు శ్రీ యుత్రైపా శేషాద్రిశర్మగారు పత్రికా పక్షమున దత్తమండలములలో బని చేయుచున్నారు. కాన ఆంధ్రసోదరులు వారికి నోడ్పుడి పత్రికాప్రచారము నభివృద్ధి జేరింప బ్రార్థితులు.
మేనేజరు, ఆంధ్రపత్రిక.

Printed and Published by K. NAGESWARA RAO at the "Andhrapatrika Press, No. 6. & 7 Thambu Chetty Street GeorgeTown MADRAS.